

Maš tednik

Koroški glasnik

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

3. leto / številka 31

V Celovcu, dne 1. avgusta 1951

Cena 70 grošev

Vašo spalnico kupite v največji avstrijski specialni tovarni pohištva

AVE MÜBEL

Zaloga v Celovcu - Klagenfurt
Getreidegasse 1

Beljak - Villach, Moritzgasse
(nasproti Park hotela)

Deželna razstava

Razstave pomenijo za gospodarsko življenje dotične dežele važen dogodek v gospodarstvu. Tu se v medsebojni tekmi pomerita kakovost in vrednost proizvodov, ki jih je gospodarsko delo in stremenje človeške podjetnosti rodilo. Gospodarstvo na ta način pokaže širši javnosti svojo zmogljivost, ter odnese iz tega tekmovanja v svojo korist dobra izkustva. Obiskovalcem pa se nudi prilika, da si ogledajo, kar jim nudi novega in koristnega obrtniška in industrijska spretnost in izkoriščanje modernih izkustev. Ti dajo svojo veljavno oceno, ki odloča o tem, ali je ta ali oni proizvod sploh posrečen in če bo na trgu obstal.

V Celovcu bo letos od 9. do 19. avgusta 1951 takozvana prva „Deželna razstava“. Zamislili so si jo kot osrednjo razstavo v obliki sejma za vso deželo. Kot taka naj bi dajala primernih vzpodbud gospodarstvu in ga v vsem pospeševala.

Pri tem pa je seveda treba vedeti, da je ta prireditev v težki gospodarski situaciji, ki je nastala zadnje leto in se je vse do danes le zaostrovala. Čeravno Avstrija ni neposredno vključena v svetovno oboroževanje, vendar ves ta razvoj, ki zadržuje in zapostavlja civilno stran gospodarstva, močno izžareva tudi do nas.

Vzlic temu pa se zastopniki koroškega gospodarstva hočejo potruditi, da bo razstava uspešna in da bodo mogli pokazati napredek in razvoj, ki je bil dosežen kljub vsem težkočam. To bo v Celovcu, ki je odmeril vse prizadevanje bolj v smislu dežele same, verjetno bolje uspelo, kot v Beljaku. Tam še do danes najavljene inozemskih zastavljalcev ni bilo — oziroma so se precej zakasnili — čeravno vsa tamkašnja razstava sloni na misli gospodarskega sodelovanja trikota: Koroška—Slovenija—Italija. Tudi bodo v Celovcu zainteresirani inozemci bolj neposredno lahko stopili v stik z gospodarskimi krogi dežele.

V vsem tem okviru in spričo povedanega je za nas važno: kaj je ta razstava za nas, v prvi vrsti seveda za kmeta? Dvoje naj bi pokazala. Na eni strani to, kar nam nudi industrija in obrt, da nam olajšata naše delo, oziroma znižata z uporabo boljšega orodja in strojev stroške kmetijske proizvodnje. Vzporedno naj nam pokaže, kaj so izumili za uspešno uničevanje škodljivcev in plevela, za zatiranje raznih boleznih itd.

Na drugi strani pa nam bo nudila razstava možnost, da primerjamo, kako stojijo naši proizvodi v razmerju s cenami onih potrebščin, ki jih moramo sami kupovati. Kmetijstvo ni neodvisen del gospodarstva, del je celotnega gospodarstva. Pravilno razmerje v vrednotenju dela ene in druge panoge gospodarstva je eden predpogojev za zboljšanje in zdravo ureditev razmer.

Zato naj bi tudi za kmeta bila ta razstava kažipot v njegovih prizadevanjih. Ne le, kar mu vsakdo vedno pripoveduje, da se mora modernizirati in tako dvigniti produktivnost, da mora nadalje znižati stroške proizvodnje — saj to danes itak vsak kmet sam uvidi in se v tem pravcu močno prizadeva — zavedati se mora svojega položaja. Položaj pa kaže, da „nekaj ni prav“ in da vsekakor kmet tudi pri najboljši urejenem gospodarstvu ne pride do odgovarjajočih cen v primeri z obrtjo in industrijo. V zavesti svoje moči bo moral stalno in budno paziti, da bodo bremena, ki jih današnji čas nedvomno nalaga, pravično razdeljena na vse plasti prebivalstva.

Zato bo obisk razstave tudi kmetu, ne le obrtniku in industrialcu, nek kažipot za bodoče leto. Saj bo pokazala razstava, kot smo rekli, sončne in senčne strani našega gospodarstva.

Mir še ni zagotovljen

Kljub razgovorom v Kaesongu za premirje na Koreji in kljub predvidoma uspešnemu posredovanju zastopnika ameriškega predsednika o perzijsko-britanskem petrolejskem sporu po vseh znakih mir s tem še ni zagotovljen. To je mogoče jasno spoznati iz izjav vodilnih ameriških in britanskih državnikov v zadnjem času.

PRESEDNIK TRUMAN

Tako je pred dnevi predsednik Truman opozarjal v svojem govoru na vedno večje oboroževanje Sovjetske zveze in je s tem v zvezi zahteval, da tudi Združene države ne prenehajo z oboroževanjem in z dobavljanjem vojnega materiala svojim zaveznikom v Evropi, Afriki, Aziji in na Tihem morju.

„Potrebujemo, vojake, ladje, letala, tanke in bombe. Vse to pa moramo imeti tudi za vsako slučajnost vedno pripravljeno, da nas s svojimi neprestanimi vojnimi pripravami Sovjetska zveza ne more iznenaditi. Saj imajo Sovjeti samo v Evropi in na Daljnem vzhodu 4 milijone vojakov. Razen tega imajo močne vojske tudi sovjetske podložniške države v Ev-

ropi in v Aziji. Mir bo zagotovljen šele takrat, ko bo vojaška sila svobodnega sveta tako velika, da bo prekosila sile Sovjetske zveze.“

VOJNI MINISTER MARSHALL

V ameriškem senatu je ameriški vojni minister Marshall zahteval odobritev večjih zneskov za oboroževanje, ker mora Amerika skrbeti za oborožitev petmilijonske armade Zapadne Evrope. Nadalje je sporočil Marshall ameriški poslanski zbornici, da je oboroževanje Zapada nujno potrebno zaradi pospešenega oboroževanja Sovjetske zveze, kar povečuje nevarnost tretje svetovne vojne.

BRITANSKI MINISTRI

Britanski obrambni minister Shinwell je na časninarski konferenci izjavil, da je sedanj čas zelo nevaren in da Velika Britanija ne sme popustiti v sedanjem nadržtu pospešenega oboroževanja.

Podobno je govoril tudi šef britanskega generalnega štaba, William Slim, ki se mudi te dni ob priliki obiska sestre angleškega kralja na Koroškem, na letovišču ob Vrbskem jezeru.

Maršal Tito odgovarja

V zadnji številki „Našega tednika“ smo prinesli govor sovjetskega ministrskega podpredsednika v Varšavi, kjer je ostro napadel jugoslovanskega ministrskega predsednika maršala Tita.

Na ta napad je odgovoril Tito na velikem zborovanju v Bosni. Pri tem je Tito izjavil, da ga izjave Molotova niso prestrašile nič bolj kakor pa svoječasne grožnje Hitlerja. Nadalje je dejal Tito, da so neresnične trditve, da mora biti Jugoslavija za osvoboditev hvaležna sovjetski armadi, ker se mora Jugoslavija zahvaliti za osvoboditev padlim jugoslovanskim

partizanom. Po izjavi Tita je hotel Molotov s svojim govorom proti Jugoslaviji v resnici le prestrašiti Poljake, ki niso nikdar bili prijatelji Rusije in tudi Rusije nikdar ne bodo ljubili.

Po Titovih izjavah bi pomenila sovjetska zmaga nad Jugoslavijo poraz cele Evrope. Ker zapadne velesile to uvidijo tudi podpirajo Jugoslavijo, četudi je tam komunistični režim.

Končno je v svojem govoru Tito ostro nastopil proti onim emigrantskim politikom, ki hočejo zanesti spor med Srbe in Hrvate.

INDIJA O JAPONSKI POGODBI

Vlada indijske republike je poslala vladi Združenih držav odgovor na vabilo k udeležbi na konferenci v St. Franciscu, kjer naj bi podpisali japonsko mirovno pogodbo.

V indijskem odgovoru so nekatere pripombe k osnutku japonske mirovne pogodbe. Zlasti se ne strinja indijska vlada z odstavki pogodbe, kjer je rečeno, da tudi po sklepu miru ostanejo še oddelki ameriške vojske na Japonskem in na nekaterih japonskih otokih.

EDEN V KANADI

Bivši britanski zunanji minister in podpredsednik britanske konservativne stranke, Anthony Eden, se mudi na obisku v Kanadi.

V nekem razgovoru je omenil, da je stvar Združenih držav in Španije, kako bosta uredili ti dve državi svoje medsebojne odnose in se druge države nimajo pravice vtikati v razgovore o ureditvi teh medsebojnih razmer (kakor to delata vladi v Franciji in Vel. Britaniji). — Nadalje je omenil bivši zunanji minister, da bodo verjetno kmalu v Vel. Britaniji volitve v poslansko zbornico in da so izgledi za konservativno stranko pri teh volitvah zelo ugodni.

VOLITVE V IZRAELU

V ponedeljek so bile v Izraelu volitve v poslansko zbornico. Voliti je bilo treba 121 poslancev in je postavilo kandidatne liste kar 17 strank. — Po dosedanjih vesteh je mogla zmerna socialistična stranka obdržati večino. Doslej je imela ta stranka pod vodstvom ministrskega predsednika Ben Guriona 46 poslancev,

VOJSKA ZDRUŽENIH NARODOV

Odbor ZN za skupne ukrepe je imenoval sedemčlanski pododbor z nalogo vzporedjati ponudbo čet, ki jih bodo države članice dale na razpolago Združenim narodom.

V omenjenem odboru so predstavniki Francije, Turčije, Velike Britanije, Jugoslavije, Združenih držav, Filipinov in Belgije.

Jugoslavija je v svojem odgovoru izjavila, da ne more določiti nikakih čet za uporabo ZN, ker mora čuvati svoje meje pred pritiskom Sovjetske zveze in njenih podložniških držav.

ORJAŠKA LETALONOSILKA

Ameriško obrambno ministrstvo je objavilo, da so poverili ladjedelnicam v Newportu, v Virginiji, gradnjo 59.900 tonske letalonosilke, za katero je predviden strošek 218 milijonov dolarjev. Ladja bo dograjena v 36 mesecih. Dolga bo 312 in široka 76 metrov, urejena bo za najtežja letala.

NOVI BELJAŠKI ŽUPAN

Zaradi smrti beljaškega župana Viktorja Petschnika so bile v Beljaku potrebne nove volitve župana.

Prejšnji četrtek se je pod predstvom deželnega glavarja Ferdinanda Wendeniga sestal beljaški občinski odbor. Za novega župana je bil skoraj soglasno izvoljen predsednik koroškega deželnega zbora in dosedanji beljaški podžupan, Jakob Sereinig. Osem glasovnic je bilo praznih, proti pa sta bila komunistična odbornika.

KRATKE VESTI

V Beograd je prispel novi poslanik Izraela v Jugoslaviji, dr. Esra Joran. Novega izraelskega poslanika je sprejel na letališču zastopnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva.

Na jugoslovansko riviero v Dalmaciji je prispel bivši britanski minister za socialno skrbstvo Ancuron Bevan, ki bo gost maršala Tita. — Začetkom meseca avgusta pride v Jugoslavijo zastopnik britanskega zunanjega ministra, Ernest Davies s soprogo in še nekateri vidnejši politiki britanske Delavske stranke.

Strela je ubila nekemu posestniku v občini Weißbriach pri Beljaku na paši tri govedi. — Iz Švice pa poročajo, da je na planini pri Locarnu strela udarila v čredo 500 ovc. Pri tem je padlo 150 ovc v prepad preko pečin in so se vse ubile.

Po vatikanskih poročilih so na Vzhodnem Slovaškem zaprle komunistične oblasti še zadnjih 42 svobodnih duhovnikov.

Na Španskem je bila zadnje dni velika vročina, termometer je v senci kazal 42 stopinj.

Na Francoskem še nimajo vlade. Predsednik republike je potem, ko se ni posrečilo sestaviti vlade nekaterim politikom, spet poveril sestavo vlade Maurice-u Petsche-u. Verjetno pa tudi ta ne bo mogel dobiti večine za svojo vlado v poslanski zbornici.

V Varšavi je umrl nadškof krakovski, kardinal Sapicha, v starosti 84 let.

Na Koroškem se je mudila nekaj dni sestra angleškega kralja, princesinja Royal. Zvezna vlada ji je priredila v grajskem hotelu v Vrbi v soboto sprejemni večer. Pri tem sta pozdravila princezino zvezni kancler Figl in podkancler Schärf. V ponedeljek je princezinja z letalom odpovala v britansko območje Nemčije.

Glavno avstrijsko mesto, Dunaj, šteje 1.760.784 prebivalcev. Od zadnjega štetja je nazadovalo prebivalstvo Dunaja za 330.761 oseb.

V Avstriji živi 17% vsega prebivalstva, to je okrog 1.300.000 ljudi, od prejemkov, ki jih dajejo država in dežele ter občine.

ZA PREMIRJE NA KOREJI

Poveljstvo sil ZN na Koreji je sporočilo dnevni red, o katerem so se sporazumeli v Kaesongu.

Besedilo dnevnega reda se glasi:

1. Prejetje dnevnega reda; 2. določitev vojaške razmejitvene črte med obojnimi silami; 3. točna določila za prekinitve sovražnosti in za premirje na Koreji; 4. določila glede vojnih ujetnikov; 5. priporočila vladam prizadetih držav na obeh straneh.

S tem sporazumom o dnevnem redu je zdaj odprta pot odposlanstvom, da začnejo z dejansko in pravo konferenco o določilih vojaškega premirja.

Dr. KRAULAND IZSTOPIL IZ ÖVP

Ime bivšega ministra za zaplenjeno imovino, dr. Kraulanda, se zelo pogosto imenuje v zvezi z najrazličnejšimi korupcijskimi zadevami. Ker se dr. Kraulandu ni doslej posrečilo dokazati, da bi bila ta sumničena neutemeljena, je to seveda zelo škodovalo ugledu stranke. — Zato je novo vodstvu ÖVP pozvalo dr. Kraulanda, naj odstopi kot poslanec ljudske stranke in naj se brani pred napadi in očitki o korupciji. Na to zahtevo je javil dr. Krauland, da izstopa iz avstrijske ljudske stranke (ÖVP).

Politični teden

Kmalu se bo pokazalo, če nasprotnika, ki se pogajata v Kaesongu, resno mislita na ustavitev vojne na Koreji in na splošno pomirjenje. Do sedaj ni bilo mogoče reči, da bi Kitajci in Severnokorejci ne bili pripravljeni na kompromis. Sicer so že v začetku skušali slaviti nekako politično zmago, ker je general Ridgway pristal na pogajanja v mestu, ki leži pod komunistično kontrolo. Toda Ridgway je pokazal roge. Dejal je, da se sploh ne pogaja, če ne bosta kraj pogajanj in njegova okolica nevtralizirana. Kitajci so pristali na te UNO zahteve in začela so se dolgotrajna pogajanja, ki so še vedno v teku. Ozračje je spremenljivo. Včasih pristržna, prijateljska vljudnost, včasih zgolj vojaška vljudnost. Toda uspeha v teh pogajanjih ni mogoče zanikati. Zedinili so se o dnevnem redu, uspešno rešili prve točke. Pred dnevi pa so se razgovori ustavili, ker se zastopstvi nista mogli zediniti, kje naj poteka takoimenovana nevtralna cona.

Pogajanja so se pričela, ko so UNO-ameriške čete bile delno že daleč severno od 38. vzporednika, bivše meje med obema Korejama. Amerikanci predlagajo zato, da se „mrtvo“ področje raztega vzdolž sedanje bojne črte, medtem ko kitajsko-severnokorejsko zastopstvo želi ta ozemljski pas ob 38. vzporedniku. Nobeno od obeh zastopstev ni hotelo popustiti in tako so razgovore odložili. Obe strani seveda utemeljujejo svoje stališče z dovolj močnimi argumenti. Amerikanci pač nočejo kar tako prepustiti strateško važno ozemlje nasprotniku, dokler ni jamstev za miroljubne namene komunističnega nasprotnika. Kitajski in Severnokorejci pa iz prestižnih razlogov težko pristanejo na pomaknitev meje med obema Korejama v lastno škodo. Kljub zastoju v pogajanjih menijo na splošno, da še ni razloga za črnoglednost.

Kakor znano so poizkusi za premirje na Koreji izšli na pobudo sovjetskega delegata Malika. Sklepati bi bilo, da na Daljnem vzhodu Sovjeti ne upajo več na poseben uspeh. Istočasno pa je opaziti, da je Moskva na splošno ubrala mirnejše strune. V Indokini ne vedo nič več kaj posebnega povedati. Nič ni več slišati o grozeči kitajski intervenciji v korist komunističnih gverilcev.

Komunistično in njim prijazno časopisje piše o potrebi splošnega miru in predlaga mirovne razgovore med velesilami. Na varšavskih slavnostih, ki sta se jih udeležila Molotov in osvoboditelj Varšave, general Žukov, je slednji govoril tudi o uspešnem zavezništvu v borbi proti nacistični napadalnosti. V Helsinkih zboruje prokomunistični „Mirovni svet“ in pošilja vladam resolucije in predloge za uvrstitev miru.

Seveda je zdaj stvar Zapada, kako sodi in v koliko zaupa miroljubnejšim glasovom iz ljudskih demokracij.

Ameriška „totalna diplomacija“, ki jo vodi zunanji minister Acheson, ima dve značilnosti: vedno pripravljenost na pogajanja in kompromise, na drugi strani pa nezadržno oboroževanje za zagotovitev varnosti pred vsakim napadom. MacArthur je moral iti, ker je bil nasprotnik kompromisne politike na Daljnem vzhodu in dogodki so pokazali, da je imel Acheson prav in je MacArthur pretiraval v svojem slikanju strahov. Na drugi strani pa je Acheson zagovornik oborožitve zapadnih demokracij, ker je razvoj pokazal, da komunistične države spoštujejo predvsem tistega, ki je močnejši.

Program v oborožitvi zapadnih demokracij je bil izpolnjen do 80%. V države Atlantske zveze, na bližnji in daljni Vzhod je 1600 ladij pripeljalo vojni material, od tega 4500 oklopnikov. Obrambni minister Marshall je dejal, da je treba v Zapadni Evropi postaviti do konca leta 1952 armado 5 milijonov vojakov.

Tudi Velika Britanija se pospešeno oborožuje. Vodilni politični in vojaški prvaki so na shodih in po radiu utemeljevali velike izdatke, ki jih mora vlada dati za oborožitev.

Novi zaveznik Amerike — Francova Španija — sicer ne uživa simpatij v večini držav Atlantske zveze, toda Amerikanci so sentimentalnost pustili doma ter se ravnali po vojaško-strategičnih razlogih.

V arabskem svetu vlada po umoru

kralja Abdullaha še vedno velika vzemirjenost. Vprašanje nasledstva še ni rešeno. Amerikanci bi želeli na prestol starejšega sina Tallaja, ki je v nekem švicarskem sanatoriju. Ko je ta dobil vest o umoru svojega očeta, je hotel odpotovati domov, toda zdravniki so mu odhod prepovedali, ker trpi še vedno na težkih duševnih motnjah. Angleži bi pa želeli na transjordanskem prestolu mlajšega sina Naifa. Amerikanci in Angleži gredo na bližnjem Vzhodu vsak svojo pot, ki se

večkrat tudi križata. Angleži imajo mnogo težji položaj, ker so njih odnosi do držav, kakor Egipt, Perzija, Izrael, Pakistan itd. vse prej kot prijateljski. Tudi med Indijo in Pakistanom razmerje ni rožnato. Pakistan prevzema vodilno vlogo med mohamedanskimi državami in stoji precej trdno za Ameriko, medtem ko Indija koketira s Kitajci, pa spet z Amerikanci in se hoče uveljaviti kot nekaka tretja sila med komunističnim in zapadnim svetom.

Beljaška razstava je odprta

V soboto je bila ob navzočnosti koroške deželne glavarja Ferdinanda Wendeniga odprta beljaška razstava, razstava ob meji treh držav.

Poleg deželne glavarja so bili ob otvoritvi razstave še navzoči: predsednik trgovske zbornice dipl. ing. Rapatz, glavni tajnik zvezne trgovske zbornice dr. Korinek, ravnatelj tujsko-prometnega urada Piesch, beljaški župan Sereinigg in še zastopniki drugih uradov in ustanov.

Razstavo je otvoril beljaški župan Sereinigg, nato pa je govoril deželni glavar, ki je v svojem govoru dejal: „Velike razstave — in beljaško razstavo moremo uvrstiti med velike razstave — so izraz življenjske volje in velike delavnosti našega ljudstva. Vsi naporji za poživitev gospodarstva pa bodo uspešni le, če bo mogoče združiti vse sile našega in sosednjega gospodarstva. Razstava na tromeji dežel je zato še posebej velikega pomena, ker utrjuje mostove prijateljstva do so-

sedov. Zato zaslužijo veliko pohvalo vsi oni, ki so s svojim trudom in delom prispevali k tako lepi ureditvi beljaške razstave.“

Predsednik koroške trgovske zbornice je v svojem govoru povdarjal zlasti veliko marljivost in pridnost trgovcev, obrtnikov in industrijcev obdravskega mesta Beljaka.

Župan Sereinigg se je zahvalil v svojem govoru mestnim uslužbencem ter delavcem pa tudi vsem ostalim sodelavcem, ki so pripomogli s svojo pridnostjo, marljivostjo ter delom k uspehu razstave; saj so s tem gradili pot boljše bodočnosti za nas vse.

Med onimi, ki so si pridobili gotovo velike zasluge za ureditev in uspeh razstave, moramo omeniti tudi vodja kulturnega urada mesta Beljaka, ing. Maas-a, ki je s svojo iniciativnostjo in s svojim neumornim delom dajal vzpodbudo pri ureditvi razstave.

Pismo iz beazilskega pragozda — ki ga ni

(2. nadaljevanje in konec)

Če pri Vas hoče človek n. pr. k Smrtnikovim v Korte, mora najprej vedeti ali je tam zima ali ne. Če ni zime, potem gre lahko s kolesom čez kamenski ali galicjski most, če ga seveda žandar pusti čez, ali celo z vlakom tja do Železne Kaple. Pri gospodu dekanu se človek dobro otešča in sv. Mihelu ter Materi božji v Trnju priporoči za srečno pot skozi koroško sotesko, da si ne bi na podrtem mostu noge zlomil in da bi v Kortah ja gotovo dobil s tropinami podmedenih žgancev ter cvetličnega meda. Kdor je kadilec, se zanima, če sosedje kaj rumenega listja čez prinesejo, nazadnje pa le vprašaš, če mogoče rabijo kakega drvarja za pomoč. Bog varuj, če bi rekli, da ga! In tako si v dobrih 8 urah iz Celovca v Kortah in laži in novice vsega sveta ostanete daleč v dolini.

V Braziliji pa se pride v Korte takole: V Sao Paulo gre človek pod veliki Čajni most v Hudičev graben (Anhangabaú po indijansko). To je namreč središče mesta, kjer postavajo taksi-šoferji, ki te ob vsaki priliki ociganijo, kolikor le mogoče. Ko se nabere 5 ljudi za en avto, zapelje po Grabnu navzgor in preko Avenide in daleč naprej, skoraj mimo tvojega stanovanja, daleč ven iz mesta na letališče. Tam izgleda približno tako, kot na celovškem kolodvoru ob pol 8. zjutraj. Od vsake večje letalske družbe gre in pride vsako uro en avtovanj v Rio. Vmes še drugi v druge smeri. Stvar je že tako trgovsko organizirana, da menda ljudje nič več grevenge ne obujajo in kar brez nje doli padejo, kadar tako nanese.

Menda je že kakih 18 let, kar sem se prvič in zadnjič vozil po zraku. Medtem nam je marsikaj šlo skozi želodec in strah sem imel, da mi ga bo hotelo narobe obrniti. Vendar moram reči, da nič takega ni prišlo. Spaka se ti dvigne mirno, da ne čutiš, kdaj si izgubil tla pod nogami, enkrat zaokroži, leti nad lepo vilško četrtjo mesta, nato ob spodnjem robu in nato zapušča mesto mirno ter plove kakih 800 metrov visoko nad Galjevico in Zuljevo vasjo in kakor se že to povsod imenuje, nad zelenimi pustimi griči naravnost v smeri proti Rio. Približno sredi poti priletimo nad morje, ki leži mirno pod nami kakor tedaj ob prihodu. Spremljevalka uslužbenka letalske družbe v prijetni uniformi razdeljuje med potnike črno kavo in kekse, skoraj kakor v Celovcu, če pride človek v Kanaltal.

Komaj mine dobra ura, že se pokažejo obrisi znane obale, Copacabana, milijonarska četrt Ria. Še par minut in srebrni

ptič plove mirno v največji bližini veličastnega spomenika Srca Jezusovega, simbola mesta Rio de Janeiro, na strmih vrhu pred mestom. Nato se naglo spusti v nižino in spet mirno, kot je vzletel, pristane na trdnih tleh tik ob morski obali. Pred uro in pol sem bil še „doma“.

V mestu obiščem znanca ter pisarno družbe, kamor grem vprašat za nadaljnjo pot. Danes nimam več zveze, torej grem spet malo po mestu, da si osvežim spomin. Zjutraj ob 10. uri sem znova na letališču, nov ptič dvomotornik za 21 potnikov stoji pripravljen za polet v Belo Horizonte, glavno mesto države Minas Gerais, ki je najbogatejša na rudnih zakladih. Zopet plovemo preko neizmerne morja golih gričev 500 km naravnost na sever. Skoraj ni videti hiše ne živega bitja na vsem ogromnem prostoru. Le rdeče steze in pota se križajo v bregovih in sedlih, ki vodijo neznankam. Bele megle ustvarjajo novo valovito morje pod nami. Toda naš ptič brzi in se ne zmeni zanje.

Spet ni minilo poldrugo uro in spušča se nad nebotičniki tega novega milijonskega mesta, ki ima v vse smeri 500 km praznega sveta za razvoj. Korte? Kje so Korte? Že je vse pripravljeno za nadaljnjo pot. Radiogram je prehitel celo našega ptiča in že je bila pripravljena karta za zadnji del poti. Taksij v mesto, drug taksij naprej na drugo manjše letališče, s katerega lokalna letalska družba vzdržuje zračne linije v manjše kraje z malimi 4 sedežnimi enomotorniki. Tretjič se dvignemo, zdaj le za 40 minut. Lahka igračka je bolj izpostavljena vetru in spet mi ni prav prijetno. Toda vse srečno mine. Pred nami se pokaže reka, Piracicaba (Mrtva voda, reka brez rib) in brž nato se spusti letalo na zemljo poleg velikanske nove tovarne sredi pragozda, ki ga ni več.

Korte 6 ur od Celovca sredi zelenih gozdov, naše braziliske Korte 4 ure od Ria in Sao Paula, sredi pragozda brez drevesa. Še pred malo leti je stal tu pragozd, danes pripeljejo oglje, žgano iz drobnih oblic, k tovarni iz razdalje najmanj 60 km. Človek ne ve, ali je civilizacija prinesla več koristi ali več škode deželi. Toda premlad sem še za to deželo, da bi jaz o tem sodil. Še mi manjka precej let do 75 in imam torej še izgleda, da kdaj postanem prezident te dežele. Takrat bom razmišljal o tem, ali bo v brazilskih Kortah spet rastel gozd ali ne.

Do tega časa pa vsem dragim znancem po Koroškem lepe pozdrave! F. M.

Veliko vpitje okoli Trsta

Italijanski časopisi so zadnje tedne ponovno zagnali velik vik in krik, češ da se zapadne velesile odmikajo od svoje izjave iz leta 1948, po kateri naj bi Trst pripadel zopet Italiji.

Vzrok temu kričanju je bil slučaj pred tržaškimi sodiščem, ko se je obtoženec Italijan obrnil na kasacijsko sodišče v Rimu, da razveljavi odločbo tržaškega sodišča.

Rimsko sodišče je res pričelo proučevati slučaj, dobilo pa je sporočilo zavezniškega britanskega veleposlanika v Rimu, da se je Italija po mirovni pogodbi odrekla suverenosti nad Trstom, torej tudi sodstvu. Rimsko sodišče je moralo na tej podlagi zadevo pustiti na miru. Italijanski tisk pa je v tej stvari takoj videl nevarnost za svoje šovinistične cilje in je obtožil novega zavezniškega upravnika Trsta, Sir Johna Wintertona, zaradi spremembe zavezniške politike. Italijanski tisk pravi, da je bil prejšnji upravnik, gen. Airey, prijatelj Italije.

NOVA ITALIJANSKA VLADA

Prejšnji italijanski ministrski predsednik, Alcide de Gasperi, je sestavil tudi novo italijansko vlado. V tej vladi je 15 ministrov članov krščansko-demokratske stranke, dva republikanske, eden pa je neodvisen. Predsednik vlade je tudi zunanji minister, prejšnji zunanji minister, grof Carlo Sforza, pa je minister brez listnice in ima nalogo, da uredi razmerje Italije do nove Evropske zveze držav.

GLAVNI STAN ATLANTSKE ZVEZE

Prejšnji ponedeljek je izročila francoska vlada v Marly Le Roi, zahodno od Pariza, generalu Dwight Eisenhowerju, poveljniku vrhovnega glavnega stana zavezniških sil Evrope, stavbo, kjer bo novi stalni sedež vojaškega glavnega stana Atlantske zveze.

Svečanosti je načeloval predsednik francoske republike Vincent Auriol.

Eisenhower je izrazil francoskemu predsedniku svojo zahvalo in izjavil, da je „to prvič v zgodovini, da ustanavljajo vojaški glavni stan v miru za ohranitev miru in ne za to, da bi vodil vojno.“ Eisenhower je izrazil upanje, da bodo lahko zahodne države, s pomočjo svoje prebivalstva in z milostjo Boga odstranile strah pred jetnišnicami in taborišči suženjskega dela.

UNIVERZA „SVOBODNE EVROPE“

Pod pokroviteljstvom ameriškega „Narodnega odbora za svobodno Evropo“ bo začela delovati letos v jeseni blizu Strassburga v Franciji univerza „Svobodne Evrope“, na kateri bodo lahko študirali mladi begunci iz dežel izza železne zaveze, ker so morali prekiniti študij zaradi komunističnega prevrata v domovini.

Na novi univerzi bodo lahko študirali begunski študentje, stari manj kot 30 let, iz Albanije, Bolgarije, Češkoslovaške, Estonske, Madžarske, Litve, Letonske, Poljske, Romunije in Jugoslavije.

OBISK NIZOZEMSKÉ KRALJICE

Zunanji minister Acheson je potrdil časopisne vesti iz Haaga, da sta kraljica Julijana in njen soprog, princ Bernhard, sprejela vabilo predsednika Trumana, da obiščeta Združene države. Obisk bo prihodnjega pomlad, točnejši čas bodo še določili.

Poročila iz Haaga navajajo tudi, da je kraljevski par sprejel tudi vabilo kanadskega generalnega guvernerja za obisk v Kanadi.

KONFERENCA O OBRAMBI AFRIKE

Ameriška vlada bo na konferenco o obrambi Afrike, ki bo 20. avgusta v Nairobi-ju, Kenia (Vzhodna Afrika) in katero sta sklicali Južnoafriška unija in Velika Britanija, poslala tri svoje opazovalce. Temelj za konferenco o obrambi Afrike sta položili Velika Britanija in Južnoafriška zveza v posvetovanju z vladami Egipta, Abesinije, Južne Rodezije, Belgije, Francije, Italije in Portugalske.

SESTANEK OBRAMBNIH MINISTROV

Amer. obrambno ministr. poroča, da se je 26. in 27. julija v Pentagonu, kjer je sedež ameriškega obrambnega ministrstva, sestel obrambni minister George Marshall z obrambnimi ministri Velike Britanije, Francije in Kanade. Na sestanku so razpravljali o poenotenju lahkega orožja.

Novo maša na Gozdanjahi

Ze mesece in tedne so se pripravljale sončne Gozdanje na prelepo slovesnost nove sv. maše preč. g. Hanzeja Dragašnika. Staro in mlado, moški in ženske, starčki in otroci, vsi so se veselili na slovesni trenutek, ko bo stopil Hanzej prvič pred oltar in daroval Vsemogočnemu sveto daritev. Po pravici so se veselili, kajti njihov je bil, med njimi zrastel, ž njimi užival veselje in žalost, bol in trpljenje — otrok njihovih sončnih Gozdanj. Bilo jim je, kakor bi s Hanzejem sami stopili pred oltar. Najbolj pa so se veselili brata in sestre in vsi sorodniki, ki jim je bil Hanzej kakor lastni sin. — Ženske so pridno molile, dekleta so pletle vence, fantje pa pripravljali drevesca in slavoloke — saj se bo vrnil njihov Hanzej kot duhovnik! Pa tudi izseljenci so se veselili in marsikateremu je postalo tesno pri srcu, ko se je spomnil trpljenja, ki jim ga je tako lepo pomagal nositi Hanzej. Otrokom je bil oče in vzgojitelj, mladini prijatelj in svetovalec, starim pa svetlo veselje v onih hudih časih. Kako se je razveselil, ko sta ga čakala v soboto proti večeru na Vrbi dva krasno ovenčana vozova, ki so ju odposlali izseljenci, da ga popeljeta k sprejemu na Gozdanje. Jaka Reichmann iz Lipe, p. d. Jesenik in Gröblacher Vinko, p. d. Hofovc iz St. Ilja, vsak s svojim avtom. Tudi duhovni oče, Ojcl France iz Brnce in duhovna

Gozdanje, koroška ste vas, ležeča visoko nad Dravsko dolino, so travniki, sadje, gozdovi vaš kras, in ljudstvo zre verno v vso zgodovino.

Primicije bilo tam gori še ni, kolikor od prejšnjih to časov je znano, zato zdaj vsa fara k pripravam hiti, ker slavje izredno bo tam praznovano.

Rumažev bo Hanzej kot prvi zapel tam novo vsem mašo pod lipo zeleno, in pridigar bode vse verne ogrel, ki zbrali se bodo tam v cerkev zameno.

mati Gaggl Marjeta, p. d. Romtarica v Črešnjah in Pikovcovi stric so se znašli na Vrbi, da že tu prisrčno pozdravijo svojega duhovnega sina.

Pri Zvanovem križu pa se je zbirala medtem vsa gozdanjska fara, sošolci novomašnikov, sorodniki in znanci, ki so prihitali od blizu in daleč. Ko se je ob sedmih zvečer tiho približal prvi avto slavoloku, ki je stal pred Zvanovim križem, so zadoneli topovi in godba je mehko zaigrala. Medtem je novomašnik izstopil in obstal pod slavolokom. Kakšno veselje je moralo zajeti njegovo srce, ko je gledal zbrane: ob desni in levi požarna bramba v lepih uniformah, družice vse bele z domačim cvetjem v naročju, cela vrsta ministrantov s Krke v lepih liturgičnih oblekah, bogoslovci, domači

dušni pastir, preč. g. Kuchler Martin, pevci, godba, na desni in levi strani pota pestra množica: farani in znanci. Tam pod križem pa so ga tiho pozdravljali njegovi dragi: ljuba mu brata Tončej in Foltej in njegove dobre sestre: Urši, Roki in Nanki. Za hip je bral v teh tako dragih obrazih. Tiha skrb in ljubeča bol sta jim zapisala vanj neizbrisen spomin. Stisnilo mu je srce. Koliko dobrega so mu storili, kako skrbeli zanj, da je mogel postati duhovnik. Iz nebes pa sta ga pozdravljala dragi oče in mati. Tiho je izzvenela godba in zapeli so domači pevci v pozdrav prelepo pesem: „Zadoni nam iz src napev krepak!“ Potem so pristopile družice in izročale novomašniku v več deklamacijah svoj nežni pozdrav. Nato je spregovoril domači g. župnik novomašniku v pozdrav. Do srca so segale besede, ko je govoril v imenu gozdanjske fare, v imenu vseh zbranih, v imenu domačih novomašniku v pozdrav, kako se vsi iz dna srca vesele, ko se vrača danes sin gozdanjske fare kot duhovnik v domači krog. A opozoril je tudi novomašnika, da ljudstvo ne vzklika duhovniku vedno hozano v pozdrav. Opomnil ga je tudi na bridke ure v duhovniškem življenju. Nato sta pristopili družici, ki sta mu izročili prekrasno novomašno štolo in korok. Med lahno godbo si je nadel potem novomašnik ta sveta oblačila. Zatem sta pozdravila novomašnika še g. župan in g. nadučitelj in mu izrekla veselje in pozdrav občine in gozdanjske ljudske šole, v kateri je nekdanj novomašnik risal prve črke. Zadonela je spet ubrana pesem in poskočna godba je zaključila lepo pozdravno slovesnost.

Razvil se je lep spreved k farni cerkvi. Zabobneli so topovi, godba je igrala, veselo petje in verna molitev spremljala je novomašnika k božjemu svetišču. Še glas farnega zvona se je utrgal iz visokih lin in pohitel naproti novemu duhovniku v pozdrav. Od vseh strani pa so ga pozdravljali travniki in pašniki, domače vasi in njive, hribi in gozdovi.

Pred cerkvijo se je spreved spet ustavil. Vaščani so pripravili lep prizor o lomljenju kruha. Uboaga, revna mati z dvema otrokoma je razkrila vso bedo človeškega življenja. Vmes pa sta otroka vedno spet prosila: „Mati, dajte nam kruha, tako sva lačna!“ Končno pa se je prikazal iz ozadja angelj in opozoril mater na novega duhovnika, ki bo lomil in dajal kruh življenja njej, njenim otrokom in vsem ljudem, ki so blage volje, ki so lačni pravice in resnice. — Ko je potem novomašnik stopal k oltarju, so mu iz kora zapeli: „Novi mašnik, bod' pozdravljen!“ Nato je novomašnik blagoslovil farane v domači cerkvi prvič z Najsvetejšim in pel ginjen in iz globine svoje duše prvič litanije in podelil vsem zbranim svoj novomašni blagoslov. Bilo je že mračno, ko se je potem razvil spre-

vod k novomašnemu oltarju, ki je bil pripravljen pri šoli, kjer je uprizorila vaška mladina zelo pomemben prizor: Duhovnik, luč sveta! V svetu je toliko teme, le eden more dati luč, ki razganja vso temo nevere in zmot: duhovnik. Tako je novomašnik prižgal bakljo ob ognjišču, ki je žarelo pred oltarjem. Ob njej si je prižgala mladina svoje baklje in spremila novomašnika z bakljami k župnišču, kjer je zaključila vesela podoknica s petjem in godbo sprejemno slovesnost. Ura je bila že deset, ko so se vračali Gozdanjčani ginjeni in zamišljeni na svoje domove.

Še se ni pokazalo sonce v nedeljskem jutru, še je ležala megla in zakrivala vasi in gozdove in že so se oglasili topovi, da oznanijo vsej okolici: danes na Gozdanjah nova maša je. In od vseh strani so prihajali, da si pridobijo milosti prve svete daritve novomašnikove. Do devetih

PALMERS

Strümpfe

zdej tudi v

Beljaku

pri Walder & Co., 10.-Oktober-Straße 2

Nadljudna prodajalnica
na Koroškem:

Celovec . . .	Kramergasse 6
Feldkirchen . . .	Fa. Ploner
Borovlje . . .	Fa. A. Komeller
Friesach . . .	Fa. M. Sandler
Smohor . . .	Fa. A. Jochum
Spittal/Drau . . .	Fa. M. Krauschnig
Vellkevec . . .	Fa. E. Zimperl
Wolfsberg . . .	Fa. P. Friesacher

se je nabrala ogromna množica ljudstva pred Rumažem, novomašnikovo rojstno hišo, ki je bila vsa praznično prebeljena in ovenčana kakor nevesta na poročni dan. Saj je prišel njen Hanzej, ki ga je ljubila in čuvala dolga leta. V njenih prostorih mu je tekla zibelka, tu je namerjal prve korake v svet, spregovoril prve besede, se prvič pokrižal, molil, trpel in se veselil v domačem krogu. In danes je duhovnik, poslanec, srednik pri Vsemogočnemu. Kako bi se ne veselila! In ko je stopil novomašnik med njena vrata, sta pristopili družici, da mu izročita križ in krono: Sprejmi križ, novomašnik srečni — in sprejel je križ v svoje roke, ga objel z vso dušo in iz tihe molitve je predramila njegovo dušo beseda preč. g. župnika, ki mu je spregovoril v slovo od rojstne hiše. Spomnil ga je koraka, ki ga je napravil čez domači prag, ko se je Rumaževa družina morala posloviti od

ljube domače hiše, ko so morali vse zapustiti, ko so jih brezsrčni ljudje v tuji no pognali in so morali trpeti bridko usodo grenkega izseljenstva. Prosil je novomašnika, naj se spomni pri prvi sv. daritvi poleg vseh faranov, živih in mrtvih, svojih dragih bratov in sester, svojega očeta in svoje matere, svojega dušnega pastirja in vseh tistih, ki so mu storili toliko bridkega v življenju. Nato mu je zbor zapel mehko domačo pesem: „Oj hišica očetova, Bog živi te.“ Med veselimi zvoki godbe se je potem razvrstila množica v krasen spreved k novomašnemu oltarju. Pesem, godba in molitev so spremljale novomašnika na tej najlepši poti njegovega življenja. Topovi so doneli v doline in v stolpu farne cerkve se je zibal zvon in prepeval. Prepevalo je tudi novomašnikovo srce: Stopil bom k božjem oltarju, k Bogu, ki mi je veselje in radost! Pred oltarjem je čakalo novomašnika novo iznenadenje: Izročitev keliha in albe v lepih deklamacijah. Nato je stopil k oltarju novomašni pridigar, preč. g. Čebul Augustin iz Šmiklavža na Dravi. V lepih in zbranih besedah je povedal, kaj je duhovnik Bogu, kaj je duhovnik ljudstvu in kaj je duhovnik sam sebi. Razkril je zbranim vernikom pomen duhovništva. Duhovnik je srednik med Bogom in ljudmi. Kar nihče na svetu ne more, to more duhovnik: posredovati ljudem božje življenje. Od zibelke do groba spremlja duhovnik človeško dušo in zastopa človeške zadeve pri Bogu. Duhovnik pa je tudi učenik in prijatelj ljudstvu. Kar je duhovnik, je za druge, sam zase ni dobil oblasti.

Po pridigi je pristopil novomašnik s svojo asistenco k oltarju, da daruje svojo prvo sv. daritev, pri kateri so mu stregli preč. g. prošt Trabesinger, dekan v Pliberku. Ves vesel je zapel novomašnik svoj prvi gloria, daroval Bogu daritev sprave in časti, prosil in molil za vse svoje drage in položil na oltar vso bridkost svojega življenja Bogu v dar. Pevski zbor pod vodstvom Kristlna Zeichna pa je prepeval in verna molitev ljudstva je spremljala svete obrede; v nebesih pa sta se veselila oče in mati ob prvi daritvi svojega sina. In pri sv. obhajilu je novomašnik delil svojim faranom, sorodnikom in znancem kruh življenja. Po sv. maši pa je vzkpela iz vseh src zahvalna pesem: Hvala večnemu Bogu! Po sv. maši je podelil novomašnik skupno z novomašnikom Mirkom Brunnikom vsem zbranim novomašni blagoslov in nato je delil še dolgo posameznim novomašni blagoslov. Vsi vesel so odhajali farani in tuji od novomašnega oltarja rekoč: Take lepe slovesnosti na Gozdanjah še nismo doživeli! Sorodniki in gostje pa so pohiteli k Rumažu, kjer so doživeli lepo izvenckveno slovesnost pri obedu, ki so ga pripravili brata in sestre našega novomašnika. Res veselo je bilo kakor v Kani v Galileji — in tudi ginljivo, nepozabno. Gozdanjčani pi si bodo še pripovedovali skozi rodove, kako lepo je bilo na novi sv. maši na sončnih in veselih Gozdanjah.

R. L.

ZGODOVINSKI PABERKI iz okolice Skocjana v Podjuni

Poleg prirodne lepote privlači na Koroškem pozornost popotnika tudi zgodovinsko bogastvo dežele. Od najstarejših časov s imamo tu sledove človeškega bivanja in potem skozi vse sledeče dobe izredno številno zgodovinskih spomenikov. Številni znanstveniki so obdelali preteklost dežele v preglednih knjigah. Kljub temu se pa še vedno najde tu in tam drobci, ako ima človek odprte oči za pokrajino, živ čut za zgodovino, ljubezen do domačije in svojega ter tujega jezika in naroda. Naslednje vrste obravnavajo dvoje, troje takih drobcov iz zgodovinske Slovenke Koroške. Nanašajo se na tako zvano historično topografijo, to je krajeslovje preteklih stoletij. Vsi pa so vzeti iz okolice Skocjana v Podjuni.

Skocjan je zelo stara fara. Spadala je pod oblast oglejskih patriarhov, ki so svoje cerkve radi posvečevali mučencem sv. Kancijanu, sv. Kanciju in sv. Kancijanili, zelo češčenim ravno v območju oglejske cerkve. Kljub temu se pa sorazmerno zelo pozno omenja, šele leta 1106, ko je Patriarh Udalarik odstopil to župnijo kornemu kapitulju v Dobrli vasi zaradi izvrševanja dušnega pastirstva (Jaksch, MDHC III, 1106. No. 555). S tem je oglejska cerkev izgubila pomembno teritorialno področje. Pod Škorjan je

v 12. stol., najbrž pa že tudi prej, spadala cerkev na Kamnu, blizu katere je stal znameniti grad. Tu je živela pobožna grofica Hildegarda, ki je bila radi svojega zgledega življenja in prestanega trpljenja prišeta blaženim; poznamo jo pod imenom sv. Liharda. Za zgodovino je ta grajska gospa važna radi tega, ker je bila lastnica obsežnih zemljišč, na katerih so živeli naši predniki. Tako je l. 975 izročila svojemu sinu Albuinu, diakonu, 8 slovenskih hub ali kmetij v doživljenjsko last. Okoli l. 1000 pa je ta Albin vso svojo precej obsežno posest v Podjuni z vsem živim in mrtvim inventarjem izročil Brixenski cerkvi. Le-ta je bila ob rečenem času največja zemljiška posestnica v tem okolišju. In v zvezi z njo stoji naš prvi primer.

1. — Med l. 1030 — ok. 1065 je bila v Radovljici na Gorenjskem podpisana pogodba, glasom katere svobodni Chazili, to bo pač Kocelj, (quidam ingenuus Chazili nominatus) prepusti brixenski cerkvi sv. Ingenuina v roke škofu Altwinu in njegovemu odvetniku Arnolfu šest kmetij z vsemi pritliklji in v kraju imenovanem Nad jezerom (ali po latinsko: VI. mansos in loco qui dicitur Summitas lacus), to je v gori imenovanem Sevusas (id est Z Obinantiges Sevusas); zato pa je dobil od škofa in njegovega odvetnika ravno toliko kmetij od posestev, ki spadajo pod Kamen (med njimi so bile gotovo tudi katere od navedenih 8 slovenskih kmetij). To pogodbo je objavil Jaksch v Mo-

numenta Historica Ducatus Carinthiae MDHC III, 119, št. 286, tam so navedeni tudi drugi viri; objavil pa jo je tudi slovenski zgodovinar Fr. Kos v Gradivu za zgodovino Slovencev v srednjem veku III, 1911, str. 107, št. 157. S tem pa Koceljeva darežljivost še ni konec. Zopet med l. 1050 — in okoli 1065 prepusti Kocelj svoje posedovno posestvo (predium) Summitas lacus (Nad jezerom) v kraju, ki se podomače imenuje Z Obanantiges Seves (in loco qui vulgo dicitur Z Obanantiges Seves) iz ljubezni do brixenskega škofa Altwina v roke nekemu Perchtoltu pod pogojem, da ta brez ugovora odstopi rečeno posestvo brixenski cerkvi sv. Ingenuina. Tudi to listino najdemo objavljeno pri Jakschu v MDHC III, str. 121, št. 292 oz. pri Kosu, Gradivo III, str. 107, št. 165.

Tale čas posestva v tem okolišju nimajo dolgotrajnega obstanka v eni in isti roki, temveč kar romajo iz roke v roko; brixenska cerkev se jih v svoji gospodovanju željivosti poslužuje kot sredstev, da razširja svojo zemljiško posest ne samo na Koroškem, nego tudi na Kranjskem. To razvidimo iz naslednje, tretje pogodbe. Med 1070—1080 odstopi že dvakrat imenovani škof Altwin plemenitemu Henriku in soprogi Wezali v zameno za utrdbo in neko posestvo pri Kranjski gori na Gorenjskem, ki sta mu jo ta dva dala, utrdbo Kamen, nadalje svoje posestvo v kraju Nad jezerom imenovanim ter cerkev in 3 kmetije pri

Sv. Danielu nad Grabaljo vasjo (po latinsko se tisti del pogodbe glasi: nec non tale praedium quale in loco Z Obinantiges Seves possessit). Pogodba je bila podpisana v Anrasu pri Lienzu v Pustriški dolini. Objavila sta jo Jaksch MDHC III, str. 149 št. 376 in Kos III str. 154, št. 258.

Imamo pa potem še četrto listino, izdano med l. 1075—1090 v Glanhofnu (Jaksch, MDHC III, 162, št. 409, Kos, Gradivo III, str. 182, št. 299). Z njo odstopa plemenita matrona Wezala brixenskemu škofu neko do smrti jej podeljeno utrdbo v Kranjski gori ter vistem kraju neko posestvo, katero je pred malo leti dobila od škofa Altwina; zato pa škof prepusti njej poleg posestva v Breznici (pri Spittalu, Drau) in poleg dveh vóz vina vsako leto pred praznikom sv. Janeza Krstnika, posestvo v kraju Nad jezerom imenovanim (po latinsko: nec non tale praedium quale in loco z Obinantiges Seves possessit).

Dasi bi bilo zanimivo zasledovati posestne razmere v tem okolišju, o katerih nam te listine govorijo, vendar to ni namen naših vrst, ker tu nas zanima predvsem kraj, ki se v navedenih treh pogodbah omenja: Imenuje se Summitas lacus, to je po naše Vrh jezera, Nad jezerom (tako Kos) in pa 1) Z Obinantiges Sevusas, oz. 2) Z Obinantiges Seves oz. Seues, oz. 3) Z Obinantiges Seves, oz. Seves odnosno četrtič 4) Z Obinantiges Seues. (Dalje prihodnjič)

ŠKOF Friderik Baraga

Pred dvajsetimi leti so Slovenci, zbrani na veličastnem zborovanju na Brezjah, sklenili poslati vrhovnemu poglavarju katoliške Cerkve prošnjo, da proglasi škofa Friderika Baraga za blaženega.

Sv. oče je takrat to prošnjo z veseljem sprejel in ukrenil vse, kar je potrebno, predno je mogoče koga proglasiti blaženim. Zaradi vojnih razmer pa pozneje z delom ni bilo mogoče nadaljevati. Pred kratkim pa je „Slovenski misijonski odsek“ v Buenos Airesu v Argentini pod pokroviteljstvom škofa dr. Gregorija Rozmana sklenil obnoviti oziroma poživiti gibanje za beatifikacijo škofa Friderika Baraga po vsem svetu, kjer žive Slovenci (v kolikor tega ne preprečujejo v nekaterih državah komunistični režimi).

Zato hoče tudi „Naš tednik“ pripomoči, da se poznanje dela velikega škofa Baraga razširi med našim ljudstvom in bomo prinesli v tej in v naslednjih številkah kratek opis življenja in delovanja škofa Baraga, kakor ga je sestavil bivši profesor na bogoslovni fakulteti v Ljubljani in koroški rojak dr. Lambert Ehrlich (katerega so ubili komunisti na ljubljanskih ulicah dne 26. maja leta 1942).

Dr. Lambert Ehrlich:

Slava Baragu

Veliki možje so poseben dar božji, tembolj če so taki možje veliki v kreposti in svetosti. Saj izpričujejo s svojim zgledom, da se more človek dvigniti nad svoje človeške slabosti in izklesati iz sebe lik, ki je odsev nadzemske, božje veličine! Prav taki zgledi nam dajejo pogum, da se podamo pogumom v borbo proti temu, kar je nizkotnega in grešnega v naši naravi. Naš rojak, škof Friderik Baraga, je med onimi duhovnimi velikani, ki postajajo večji in večji, čim bolj se oddaljujejo od sedanjosti. O njem nočejo utihniti glasovi slave in hvale; v angleškem, nemškem, češkem in slovenskem jeziku so izšli njegovi življenjepisi, neprestano se praznujejo v Sev. Ameriki spominse slavnosti njemu na čast, sloves o njegovi svetosti se stalno širi v njegovi „novi in stari domovini“ in tu kakor tam želimo in Boga prosimo, da bi prišla podoba tega sina našega naroda kmalu na oltarje. Pridružimo se tudi mi častilcem našega Baraga, saj je izšel iz naših vrst. Tako nas bo vedno bolj prevzela duhovna veličina Baraga, njegov apostolski duh, njegova gorečnost za duše, njegova neizčrpna, vsestranska delavnost v službi Gospodovi, njegova požrtvovalnost za najbolj zapuščene, še necivilizirane In-

dijance, njegova trda spokornost in brezobzirnost do samega sebe.

Potrudimo se torej spoznati vedno bolj našega rojaka, da nam bo v vzpodbudo in da bomo posnemali njegov zgled.

1. Baraga postane misijonar.

Z Dunaja piše mladi jurist Friderik Baraga okrog leta 1820 svoji sestri Amaliji: „V mojem srcu nastaja neka pusta praznina, katera se more napolniti le s tem, da dvignem misli k Bogu in Njegovi večni ljubezni... moj duh zleti k Njemu v neizmerne prostore...“ Isti sestri Amaliji je poslal l. 1821 zadnjo sliko, ki jo je naslikal, in dostavil besede: „Podoba kaže dobrega Pastirja, kateri je dal življenje za svoje ovce in kateri... tako dolgo išče izgubljeno ovco, dokler je ne najde.“

Slikal je v tej podobi nevede samega

sebe, bodočega dušnega pastirja in misijonarja Indijancev.

Postal je dušni pastir v Sloveniji in je kaplanoval od l. 1824 do 1829 v Šmartinu pri Kranju in Metliki, a njega je gnalo iz ozkih meja slovenske domovine v širni svet: hotel je biti misijonar. Ko je bila l. 1829 njegova ponudba od misijonarske družbe na Dunaju sprejeta, je pisal 4. novembra 1829 svoji sestri: „Brezkondna je moja radost, da se je Bog ozrl na mene... in da je uslišal moje zelo iskrene prošnje in molitve, ki trajajo že več let.“

Bog je bil izbral našega Baraga za misijonarja dvema indijanskima rodovoma: Otava in Čipve, ki sta bivala ob severoameriških jezerih, Mičiganskem in Gornjem jezeru. (Dalje prihodnjič)

Svobodna mednarodna akademija znanosti in umetnosti

Že boljševiška revolucija ob koncu prve svetovne vojne je pognala iz domovine premnogo najodličnejših beloruskih, ukrajinskih in ruskih znanstvenikov.

Po drugi svetovni vojni se je ta rusko-beloruska-ukrajinska kulturna emigracija pomnožila še v dolgo vrsto najprezentativnejših znanstvenih delavcev vseh ostalih narodov vzhodne in srednje Evrope. Ravno iz krogov ukrajinskih znanstvenikov v Parizu, ki je slej ko prej najvažnejši kulturni center vseh narodov in tudi emigracije.

Francoske oblasti so izdale dovoljenje za ustanovitev emigrantske znanstvene akademije letos spomladi.

S tem je bila „Svobodna mednarodna akademija znanosti in umetnosti“ (L'Academie internationale libre des sciences et des lettres), kakor se uradno nazivlje, ustanovljena in ožji odbor se je do prve generalne skupščine, ki se vrši jeseni, spremenil v smislu pravil v predsedstvo akademije (Comité-Directeur), širši odbor pa v akademski svet (Conseil d'Academie). Med tem je posebna komisija že starih akademikov proučila tudi vse doslejje kandidatur za članstvo akademije in po njenih predlogih je potem akademski svet na svojih sejah dne 19. V., 2. VI., in 30. VI. 1951 imenoval že tudi vse nove akademike, razen baltijskih, za katere še niso zbrani vsi podatki. Njih lista pa seveda še nikakor ni zaključena in se bodo imenovanja nadaljevala po redni poti, kakor jih predvidevajo pravila in kakor je običajna tudi pri vseh drugih znanstvenih akademijah. Velik del doslej imenovanih akademikov je bil že doma član svojih nacionalnih akademij, ostali

so pa po ogromni večini vseučiliški profesorji, raztreseni danes po vsem svetu.

Od Slovencev so bili imenovani za redne člane akademije:

Erjavec Fran, politični in literarni zgodovinar ter agrarno politični publicist, sedaj v Parizu;

Ložar Rajko, arheolog in umetnostni zgodovinar, sedaj v Spittalu;

Rebek Marij, profesor organske kemije, sedaj v Gradcu;

Turk Josip, profesor cerkvene zgodovine v Kaliforniji (ki je pa med tem žal umrl);

Zajdela Franc, šef laboratorija za radiobiologijo in kancerologijo na Pasteurjevem zavodu v Parizu.

Za dopisna člana sta bila pa imenovana: Mihelčič Franc, specialist za tardigrade in mikrofavno, sedaj v Lienzu; in

Zagar Ludvik, fizikalni kemik, sedaj na graški tehniki.

Vseh rednih članov ima akademija okoli 80, dopisnih pa okoli 20, a njih število se bo v doglednem času še nekoliko pomnožilo.

Nas zelo veselijo, da so dobili v tej veliki mednarodni organizaciji in najprezentativnejši emigrantski ustanovi sploh tudi Slovenci jako častno mesto.

Razumevanje, katero so pri tej priliki pokazale francoske pristojne oblasti za to veliko kulturno zadevo, kaže, da tudi danes v Franciji smisel za kulturno ustvarjanje ni zamrla. Francija je ravno v kulturnem udejstvovanju bila stoletja v prvi vrsti in kakor kaže so tudi danes kulturni interesi za atomsko bombo, ki drugod obvladuje vse mišljenje narodov in kontinetov.

Spisal: J. ŠIMON BAAR

GOLOBČEK

Poslovenil: ALOJZIJ NEMEC

ROMAN

26. NADALJEVANJE

S kom bi vozil? Globoko bi moral seči v žep in kupiti novo vprego. Tiste kobile bi bilo najbolj škoda, to je usmiljenja vredna žival in očitno mati ostalih. Toda slabo ravnajo z njo, zato grize.“

„Glejte, oče, kako ste modri in izkušeni! Verujte mi, da mi še na misel ni prišlo, kar zdaj pripovedujete. Niti pomislil nisem, pri kom gori, zgolj na nesrečo sem mislil in le želja, da bi pomagal, mi je dajala poguma in moči. Ko bi bil vse to tako preudaril in premislil, komaj da bi prestopil Bohačev prag.“

Ne samo v župnišču, temveč po vsej župniji, celo v vsej okolici se je govorilo o požaru. Nad hlevi se je nehala kaditi, še nekaj časa se je širil po zraku smrad po goršču, potem pa je prišel stavbenik z zidarji, se hitro lotil dela in s tem je preminul tudi zoprni smrad.

V nedeljo po maši se je cerkvenik zopet nasmehnil gospodu župniku in se drznil vprašati ga: „Ali vedo, da so v časopisu?“

„Ne vem.“ je zopet po resnici odgovoril Holoubek.

„Gospod Bohač se jim zahvaljuje v njem.“

„Čemu pa?“ je ušlo duhovniku, ki se v tem trenutku ni spomnil na požar.

„Na celi strani je zahvala, kjer se za-

hvaljuje društvom in tudi njim, da so mu s tveganjem lastnega življenja rešili konje.“

„Lump! Prav za prav bi ga moral tožiti.“ je hotel zakričati Holoubek, toda premagal se je in se samo zelo jezno obregnil na presenečenega cerkvenika: „Gospod župan se nima za kaj zahvaljevati. Zaradi njega nisem nič storil. Ampak konji, razumete, konji bi se mi morali zahvaliti v časopisu.“ Cerkovnik je z odprtimi usti gledal za njim skozi zakristijska vrata. Naposled je zaprl vrata in usta in samo zagodrnjal: „Čuden, jako čuden človek.“

Holoubkovo dejanje je zbudilo spoštovanje pri slehernem človeku, posebno pri posestnikih, gospodarskih uradnikih veleposestva in pri izobraženih vseh kraja. Spoznali so v župniku izvrstnega, odličnega človeka. On pa niti slutil ni, koliko je pridobil na ugledu pri vseh... In čeprav bi bil slutil, še daleč ne bi bil toliko vesel, kakor ga je takoj drugi dan po požaru razveselil mladi Jina.

Pismonoša je namreč prinesel v župnišče velik zavoj z Dunaja. Ko ga je župnik odprl, je našel v njem prelep bel pluvial iz svilenega damasta, nanj pa je bil pripet dopis: „Prečastiti gospod! Blagovolite sprejeti za svojo cerkev ta pluvial in nosite ga v zdravju in miru dolga leta zato, ker se niste sramovali nesti kovčka bolnemu krojaškemu pomočniku. Nisem več tako ošaben, kakor sem bil takrat. Zdaj sem zdrav in prosim, da sporočite pozdrave tudi našim domačim.“

Holoubek je z zabojem in s pismom stekel k sosedu Jinu in, preden si je na Telovo prvič oblekel pluvial, ga je raz-

grnil po prostranem oltarju in pozval župljane, naj si ga ogledajo. Razložil jim je, da se je njihov rojak, gospod Karel Jina, na Dunaju spomnil na svojo župno cerkev in poslal pluvial v božjo čast in župljanom v veselje.

Materino srce v prsili stare Jinovke, ki je sedela v klopi, je rajalo in gorelo v čistem veselju nad tem, kako lepo je gospod župnik to povedal in kako so se vsi nanjo ozrli in ji zavidali to čast, kako so spraševali, kdaj in komu je poslal, koliko je stalo in kakšna krasota je to, kakšna krasota!

In tudi pluvial je na Telovo kar gorel na soncu v zlatih, ognjenih cvetovih, ko je župnik Holoubek z njim, ves žareč od radosti, prvič šel v procesiji in nesel v rokah bleščéčo monštranco.

XII. POGREB

Ko je stari Holoubek opravil vsa spomladanska dela, ko je posejal poslednje zrno in posadil zadnji krompir v zemljo, si je umil roke, se praznično oblekel in suho naznanil v kuhinji: „Otroka, jutri zjutraj torej odidem.“

„Odidete? Čemu pa?“ sta hkrati vprašala župnik in Barica.

„Zato, ker me tu več ne potrebujeta. Vse je posejano in posajeno, požeti in pospraviti bosta znala brez mene. Zdaj se torej podvizajte in pokažite, kaj znate.“

„Očka, pa saj vas jaz bolj potrebujem nego brat.“ je menil župnik.

„Motiš se, Jožko.“ je mirno odvrnil oče, „ti gospodariš na tridesetih, on pa na trikrat tridesetih oralih.“

„Pa ima pri sebi mamico.“ mu je skočila v besedo Barica.

Še nekaj besed o koroški slovenščini

V spisu o „Koroški slovenščini“ v št. 29 „Našega tednika“ se je vrnilo nekaj tiskovnih napak, ki jih s tem popravljamo: Rožan pravi: vrec, je vreo, kar pomeni: vroč, je vroče. V Podjuni pravijo: radoseja (= reta). Sôdit pomeni: rešetat, tôčit pomeni: retrat, Stin (Podjuna) pomeni: senčen kraj.

Nadalje pa prinašamo še nekaj posebnosti iz kor. slovenskih narečij: Ziljan pravi: ve sem prišu, ve sem vedu, kar pomeni: če bi bil prišel, bi bil vedel. To je še iz stare slovenščine („sem“ se izgovarja tudi kot „sen“ in „ve“ tudi kot „be“, torej: be sen prišu, be sen vedu).

V Rožu pravijo: smejn, v Podjuni: sejm (sejem). Podjunčan pravi: zátenk (= tilnik), šinek (= vrat), zjed (kar ostane v skledi po jedi ali v koritu oz. jaslih); tog, vsa sem toga (trd, vsa sem trda); vokt (komolec). Rožan pravi: vakt. Podjuna: boléje, Rož: bolezen. Podjuna: gvavobúčen ali okrajšano: gvabúčen (= plešast). Rožan: mavžna, Podjunčan: mava južna. Podjuna: távoh (okrajšano: távh), Rož: kurice (teloh).

Podjunski naglas: cígan, íme, téma (2. sklon: téme), vilíce, matíca, híšica, mízica, sklédica, pómije (= pomije), ženín, pogúbjlen, čudne réč; Rožan ima v vseh teh besedah gorenjski naglas.

Rožan: muše, Podjunčan: muhe. V Podjuni pomeni zid ognjišče, npr.: postavi na zid = postavi na ognjišče.

Rožan pravi: kozé, ovcé, Podjunčan: kóze, óvce.

Izgovorjava samoglasnikov a, e in o v podjunskem narečju:

kam pa gráš? diž grá; štu je váda; v nebesa vzav; navóda; ti bom prkózav (Rožan: ti bom pokázov); a čemaš kej drugja dávat? (= ali nimaš nič drugega delat).

Rožan pravi: den, meša, Podjunčan: dan, maša.

Rožan: dobro jutro, dober den, Podjunčan: dobr jutr, dober dan.

Rožan: vino, jutro, Podjunčan: vin, jut. Rožan: uv, (drugi sklon: uva), Podjunčan: pir, pira.

Rožan: čeca, Podjunčan: puža. Podjunčan: n's (= dnes, kakor pri Čehih in Slovakah). Koruzi pravijo Rožani in Ziljani: sirk. Sirkova mešta = koruzni žganci.

Rožan: rože cvetó, Podjunčan: rože cvetijo. Rožan: sečem, seča, Podjunčan: kosim, košnja. Podjuna severno od Drave: sečem, seča.

Rožanska narodna:

V Celovci na Lenti (Lend),

tri pavče pojó,

te nove žovnrje

muštrati učó.

„Prav zato hočem proč. Toži se mi po mamicí. Štirideset let sva skupaj živela, zdaj na stara leta bi naju pa otroci skoraj ločili. Le sama si pomagajta. Šel bom domov, kakor sem rekel!“

„Torej bom pisal mamicí, naj pride sem.“ se je pogajal dalje Jožko.

„Nič ne piši. Nočem, da bi se sem pripeljala. Spodobi se, da preužitkarji delajo pri tistem, ki jim preužitno meri. Tam je naš grunt, nanj mi je srce priraslo, na njem že stoletja gospodarja naša kri, moči ga naš znoj in čisto — če ga pobije toča — tudi naše solze. To tukaj ni naše, niti tvoje, nekaj let tu posediš — in pravi nič za teboj ne ostane, kakor po tvojem predniku ne. Tu se nikdar ne bi čutil doma.“

„Vam pri nas ne ugaja.“ je nenadoma in trpko očital Holoubek.

„Čemu bi se pretvarjal, uganil si, ne ugaja mi tu in mi nikdar ne bo. Tod je oblastno ljudstvo, z materjo bi bila ljudem zgolj v posmeh s svojim narečjem, obleko, vernostjo, z vsem dejanjem in nehanjem ne sodiva sem. Kjer se kdo rodi, tam najbolje živi. Barica je mlada in se navadi, ti pa se že od malega klatiš po svetu kakor cigan, zato bosta lahko mirno živela, toda naju — mame in mene — ne vabi sem. Uvenela bi od hrepenenja po domu.“

Holoubek je povsil glavo. Čutil je, da ima oče prav. Ni ga več zadrževal, samo prosil je, naj nanju ne pozabijo, naj hitro pošljejo sem mamico, v žetev ali pa vsaj za mlačev naj sam pride pogledat in Hanzeku naročit, kako in kam skladati.

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je vsako nedeljo in praznik ob 1/29. uri v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse. —

GORENČE

V sredo, dne 4. julija, v večernih urah, je zatislil svoje trudne oči g. Bornik Danijel, tesar, roj. 26. avgusta 1882 v Gradcih, v župniji Libelice, že onstran avstrijske meje. Rajni Bornikov ata so se poročili 13. maja 1906 na Suhi z Breznik Kristino. V zakonu so se jim rodili 3 otroci: hčerka in dva sina. Od teh živita še oba sina, prvi je zaposlen v Volšpergu v Labotski dolini, v tovarni za čevlje, drugi, Hanzl je pa mizar na očetovem domu v Sv. Radegundi na Gorenčah.

Rajni Bornikov ata so bili zelo verni, pridni in delavni. Molitev in delo je bil njihov življenjski program. Nedeljska sv. maše niso nikoli opustili, razen v težki bolezni. Tudi ob delavnih dneh so radi prišli k sv. maši, če so jih le noge nesle. Sveto obhajilo so pogostoma prejemali. Na stanovsko nedeljo so redno prejeli sv. zakramente. Ker niso mogli hoditi peš, so se navadno pripeljali s kolesom.

Zadnja leta so hudo boleli. Posebno so tožili, da jih noge nočejo več nositi. Kdor rad moli, ta tudi rad dela. To smo videli pri rajnem Bornikovem atu. V mladosti so se izučili za tesarja, katero obrt so tudi vestno opravljali, dokler so bili pri moči. Ker so bili pridni in varčni, so si mogli s svojimi prihranki kupiti v Sv. Radegundi l. 1830 lepo hišo in so preživeli v njej še zadnja leta svojega zglednega življenja.

Ko so slutili, da se jim bliža zadnja ura, so kot veren kristjan prosili za duhovnika, da jim podeli sv. zakramente za umirajoče, katere so tudi lepo prejeli in nekako mesec dni za tem so zatislili svoje trudne oči.

Vsem sorodnikom, posebno še ženidovi in obema sinovoma izrekamo globoko sožalje.

Pri nas na Koroškem

Vsak iz svojega področja pa so se zahvalili g. nadučitelju še g. nadzornik Maklin iz Velikovca, preč. g. župnik Koglek, g. župan Serajnik ter šolska svetovalec g. Vank in g. Tratar.

Kljub temu, da je g. nadučitelj radi bolehnosti stopil v pokoj, mu želimo, naj bi še dolgo ostal med nami.

Istočasno smo se poslovili od gospodične Weißseisen Antonije, ki je tako lepo znala ravnati z našimi malčki kot druga mati in jih upeljevala v življenje.

Rožica hvaležnosti je sicer dandanes redka stvar, vendar je v srcih naših otrok pognala svoje korenine in ob tej priliki zacvela. Pa tudi ostali mu izražamo hvaležni — Bog plačaj!

V sredo, 18. julija smo pokopali pri obilni udeležbi Seničnikovo mater iz Sel, Marijo Mihelič. Dosegli so 71 let starosti. Ob odprtem grobu se je poslovil od njih g. župnik Koglek. Pokojnici želimo večni pokoj, sorodnikom pa izražamo iskreno sožalje.

PODKRNOŠ—RINKOLE

Toliko ima kronist poročati, da večših še kaj pozabi! Dne 24. junija 1951 sta si obljubila pred oltarjem v šmihelski farni cerkvi večno zvestobo in ljubezen Janko Widowitz in Lizika Duler. Ženin je doma iz Podkrnosa in je sorodnik pok. milostljivega kanonika Widowitza. Lepo posestvo ima v podkrnoški fari. Čudili smo se, kako je mogel zvedeti Janko za Liziko v Rinkolah.

Tako na uho Vam zaupamo: Lizika je služila v Celovcu in ljubezen je iznajdljiva, kar tam nekje v Celovcu je spoznal naš dobri Janko Liziko in ljubezen se je vnela. Bila je celo leto doma, nihče nič ni rekel kaj o ženitvi, ali kaj sumničil, kakor je to drugače v navadi.

Lepega dne pa župnik oznanijo to tajnost celi fari; malo smo se pogledali in rekli: „No, kaj pa bo to za en škric, ki bo nam odpeljal Liziko tja v Podkrnos.“

Veselo svatbo smo imeli pri Likebu, obilo svatov je bilo ob blizu in daleč. Veliko veselje je zavladalo, ko so zagledali Podkrnošani svojega milostljivega prošta Trabesingerja v dvorani, po-

zdravljanja ni bilo ne konca ne kraja. Še nekaj je bilo pri tej poroki posebnega: veliko svatov ni bilo pri sv. maši zjutraj, zato so imeli g. župnik mašo še zvečer. Ženin in nevesta sta pristopila pri večerni maši k svetemu obhajilu. Ko bi nam Cerkev dala to dovoljenje, da bi smeli imeti zvečer sveto mašo, potem bi bilo veliko več porok s sveto mašo in obhajilom vsaj ženina in neveste ter tudi svatov! Za priči sta bila Franc Rutnik, zidar in kmet iz Radiš ter Franc Žagar, kmet na Metlovi.

Kazažani, Rinkolarji in Podkrnošani so se prav dobro razumeli in so postali celo židane volje ob dobri Likebovi kapljici.

Upamo, da se je Lizika že navadila podkrnoške fare in da ji ni preveč dolgčas po Rinkolah! Obilo srce in blagoslova, to želimo iz srca!

KOZJE

Le mala je naša gorska vasica, skrita, da je ne vidiš od zunaj, le na jugovzhodni strani se vidi kakor skozi okno odprt svet, kjer se vidi del Podjunc in tudi tok Drave. Če pa greš 5 minut proti jugu mimo Podra, kjer čebelarji naš g. župan, se naenkrat odpre krasen pogled. Pod teboj mogočno šumi Drava, blizu, da bi z roko segel tja čez, ležijo lepe vasice Spodnjega Roža. Macen je blizu, da bi kamen vrgel v Zavrh.

Nismo se še kdaj oglasili v „Našem tedniku“, in ko se danes oglašamo, moramo poročati žalostne novice. V teku treh tednov smo imeli kar tri pogrebe. Prva se je poslovila 77-letna Sodlišnikova mati. Pridna, vestna in preprosta žena je bila v svojem življenju, tako jo je naslikal na grobu naš rojak, č. g. Lampihler, župnik medgorski.

Dne 9. julija pa sta naša dušna pastirja z Medgorij in Radiš vodila žalostni sprevod od Kvedra na Kozju na farno pokopališče k sv. Lambertu na Radišah. Velika množica ljudi je spremljala šele 48-letnega Tonija Pichler, p. d. Kvedra, gospodarja lepe domačije, očeta znane ugledne in zavedne ter verne Kvedrove družine.

Od Velikovca do Bele

Zares lepa je vožnja od Velikovca do Bele. Peljemo se lahko z avtobusom, od Senče vasi do Železne Kaple pa tudi z ozkotirnim vlakom, tako imenovanim „fiki-jem“.

Vsa pot je polna naravnih krasot. Že ko zapustiš Velikovec, se ti nudi veličasten pogled na Dravo, katera je zadnji čas vedno precej velika, ter večkrat grozi s prestopom svoje struge. Od Drave tja do Senče vasi z razgledom ni bogve kaj, ker je cesta bolj podobna grapi nego cesti. Na njej te tako strese in meče, da vidiš vse po dvoje in troje, to je gotovo le pripomoček k tujskemu prometu, ker na Klopinskiem jezeru je precej letoviščarjev in kopalcev.

Nato te pa že pozdravita: z desne oči Obir z leve pa Peca kralja Matjaža. Še polno drugih hribov in hribovkov, kateri ti nudijo lep razgled po slovenski Koroški in še dalje, če jih obiščeš. Obiskuj pa jih kot tih in miren opazovalec narave in ne kot kričač in razgrajač gora. „Gora ni nora, ampak tisti je nor, ki gre gor,“ je že star pregovor o onem, ki se ne obnaša tako kot se spodobi.

Tudi ob Goselskem jezeru je ob lepem vremenu dovolj kopalcev, čeravno kopaljšče še ni urejeno. Obljubljajo pač, da bodo napravili kopaljšče kot je treba.

Sedaj pa naprej mimo Žitare vasi in Miklavčevega v sotesko ob Reberci proti Železni Kapli. Kar pogumno in brez strahu, da bi dobili kako skalo na glavo, čeravno zgleda nevarno! Sedaj smo pa v Kapli, ali pri pošti, ali pa na glavnem kolodvoru. Ker je Železna Kapla tudi

glavno mesto te doline, se pomudimo tukaj nekoliko dalje.

Tudi v Kapli je precej letoviščarjev, od koder imajo vse polno priložnosti za gorske izlete in pohode. Olepševalno društvo je tudi dalo napraviti po vseh okoliških obronkih in stezah primerne klopi, tako da se vsak čas lahko odpočiješ ter navžijesh čistega zraka in lepote narave. Avtomobilski klub pa je naredil prosto kopališče v Čeburu, da se ob vročih pasjih dneh lahko ohladiš in požiš v bistri vodi. Manjkajo le še kabine za preoblačenje, toda s časom in denarjem se da vse narediti.

Pa še nekaj imajo priložnost doživeti oni, ki obiščejo Kaplo zato, da se telesno in duševno odpočijejo in okrepcajo: vsako soboto in nedeljo zvečer je slišati pozno v noč, ja celo do ranega jutra, mijavkanje in tuljenje, ki naj bi bilo petje. Nerazumljivo je, da „oko postave“ tega ne vidi, da se sme brez nadaljnega kršiti policijska ura in kaliti nočni mir. Gotovo bi bilo v interesu tujskega prometa in mnogih domačinov, če bi one netopirje opozorili na predpise.

Ob nekaterih dneh pelje avtobus tudi v Belo, kjer je znano zdravilno kopaljšče ter Grosov hotel. Le škoda, da se je med vojno in po vojni vse uničilo in nič popravilo. Vzpnejo se lahko še na Jezerski vrh, saj je užitek iti po onih vijugah, med potjo se pa lahko še kisle vode napijemo. Kdor ima pa potni list in potrebne papirje, lahko gre še na Jezersko pogledat, ker je prehod na Jezerskem vrhu tudi že spet odprt.

Mlada žena je izgubila dobrega moža, tri hčerkice — najstarejša je 12 let stara — ljubečega in skrbnega očeta, Kvedrov dom pa vzornega gospodarja, kmetje zanesljivega soseda, fara vernega moža, naš življenjski radiški občini pa zavednega in zanesljivega moža.

Besede slovesa na grobu mu je govoril č. g. Lampihler. Kot težka zemlja na krsto so padale besede globokih misli, ko se je govornik zahvalil pokojnemu kot vernemu možu za njegovo značajnost v veri. Zahvalil se mu je za neutrudno sodelovanje pri vseh naših cerkvenih in društvenih prireditvah. Pevci so na domu in na poti ter ob grobu zapeli svojem zvestemu članu žalostinke. Še lansko jesen, ko smo bili zadnjič pevci skupaj, se ni mogel ločiti iz pevske družbe in nihče ni takrat slutil, da bo veseli in nasmejani naš Toni Kveder postal že tako kmalu žrtev zahrbtnega raka. Hudo je trpel zadnje mesece, a prišel je v cerkev, dokler mu je le bilo mogoče.

Tebi, dragi naš Toni, se zahvaljujemo za tvoj lep vzgled, za zvestobo vsem našim svetinjam, naši lepi pesmi, naši materini govoric, ki si jo ljubil in bil nanjo ponosen. Odpočij se v Bogu! Družini pa naše iskreno sožalje!

Komaj osem dni navrh smo spremili k večnemu počitku najstarejšega našega vaščana, 85-letnega zidarskega mojstra Jurija Hribernika. Že zgodaj je izgubil ženo in v trdem delu je moral skrbeti za šestero otrok. Bog daj rajnemu večni mir!

Upamo, da bomo mogli drugič kaj bolj veselega poročati.

BELJAK

Vse naše prijatelje moramo opozoriti na neko posebnost, ki je ne smejo zamuditi, kadar obiščejo Beljak.

V dneh od 28. julija do 4. avgusta prireja namreč tvrška

Scharschön & Moser v Beljaku (Villach)

v Postgasse 6, tel. 48-97, v svojem razstavnem prostoru poleg Park-hotela jesensko in zimsko razstavo. Ta razstava bo vsem obiskovalcem dala sliko, kako bo izgledala letošnja jesenska in zimska moda za dame, gospode in otroke.

Vse naše prijatelje opozarjamo, da si omenjeno razstavo v Postgasse morejo ogledati, ne da bi bili zato prisiljeni kako stvar kupiti. Pač pa jih bo ogled te razstave prepričal o veliki možnosti izbire, o izredni kakovosti in o zmernih cenah vsega blaga.

Krznene plašče in jopiče morete dobiti še po poletnih cenah.

ZBOROVANJE ZGODOVINARJEV

V dneh od 18. do 20. septembra bo v Linzu v Zgornji Avstriji zborovanje avstrijskih zgodovinarjev.

Ob tej priliki bodo osnovali delovni odbor strokovnjakov za proučevanje slovanstva in vzhodne Evrope.

Tak delovni odbor bo imel nalogo, da pospešuje spoznavanja slovanstva in slovenskih kultur v avstrijskih šolah in da se posveti raziskavanju slovenskih vplivov na ozemlju sedanje Avstrije.

DIJAKOM-SREDNJEŠOLCEM!

Letošnji študentski sestanek bo v Šmihelu pri Pliberku v dneh 11. in 12. avgusta. Udeležijo se ga vsi dijaki-srednješolci iz naših dolin. Posvečen bo važnim vprašanjem našega dijaštva. Prihod je na predvečer v petek 10. avgusta, zberemo se v kaplaniji do 20. ure in določimo sestankove podrobnosti. Studentje naj prinesejo s seboj 1 odejo in nekaj prigrizka. Po sestanku se na željo organizirajo manjši skupni izleti. — Dušnopastirski urad, pripravljalni odbor.

Vedno veliko izbiro novih in akusnih vzorcev

blaga za poletje in tudi e za jesen

dobite po stalnih cenah pri

Ischermutter

Celovec - Klagenfurt

Karfreitstraße 1

„Jago“ pišče iz sadnih sokov

imajo v primeri z limonadami 3 prednosti!

● iz čistih naravnih sadnih sokov (nobenih esenc, nobenih barvil)

● večja vsebina sladkorja

● polnitev brez klic

izdelovalec — JAKOB PAGITZ

„Tekoče sadje“ CELOV. C. KLAGENFURT, Waagplatz

SRČE PRI ŠKOCIJANU

Pri Kusmu v Srčah že dolgo nismo imeli močne moške roke za delo. Štirje fantje, ki so bili vojaki, se z vojske niso več vrnili. Oče je umrl med vojno. Hiša je torej nujno rabila moško moč za težka dela. Zato si je Kusmova Mici poiskala svojega življenjskega druga onkraj Drave v Šmarjeti pri Velikovcu — Jurija Jesse, in s tem končala morebitno nesrečo, o kateri govori pesem:

„Kaj se ti pobič v nevarnost podajaš, čez Dravco v vas hodiš pa plavat ne znaš!“

V nedeljo, dne 15. julija je bila v farni cerkvi poroka, bilo je vse zelo slovesno. V gostilni pri Čuku pa je bila vesela „ošet“!

Novemu paru želimo v novem stanu obilo sreče!

ŠKOCIJAN

V delu, ki nas je popolnoma prevzelo, smo skoro pozabili poročati o dogodku, ki ne bi bilo prav, da bi šel kar tako v pozabo.

6. julija, na predzadnji dan šolskega leta, se je zbrala vsa šolska mladina s svojimi predstojniki v prostorni telovadnici naše šole, da se zahvali za delo in trud g. nadučitelju Gregerju, ki je s prvim julijem stopil v pokoj.

Gospod nadučitelj Greger je bil med nami skozi 30. let in učil ter vzgajal naše otroke za bodoče življenje. Dolga je ta doba, veliko važnega dela narejenega pa vendar ob pogledu nazaj tako kratka. Do 1945 leta je gospod opravljal službo učitelja, od 1945 pa je prevzel odgovorno službo nadučitelja.

Vestno, dobro in pravično je vršil svojo službo napram svojim kolegom in svojim učencem, o tem bi lahko pričali vsi učenci, ki so hodili v šolo pod njegovim vodstvom. Tudi v letih vojne vihere je ostal na svojem mestu. Trpel je tudi marsikatero krivico, kar pa je znal junaško prenesti.

Za vse zasluge in delo mu je izrazila mladina v deklamacijah in pesmi svojo zahvalo v obeh jezikih.

Starostno zavarovanje v kmetijstvu

(Odgovor na članek v „Našem tedniku“)

Kmet ne piše rad, pa saj tudi nima časa za pisanje. Tokrat pa ste nas pozvali, da povemo, kaj mislimo o kmečkem starostnem zavarovanju. Zato hočem povedati nekaj misli in sem prepričan, da je večina kmečkih ljudi istih misli.

Vsak se bo najprej vprašal: „Kaj pa bom imel od tega zavarovanja?“ Gotovo bom imel neki mesečni znesek na stara leta. To je zelo mikavno, toda oglejmo si stvar nekoliko približje.

Mnogokrat slišimo naše kmečke ljudi, ko tarnajo po starih, zlatih časih. Moramo reči, da takrat, ko sta imela še besedo stara krona in pa stari rajniš, res ni bilo slabo. Ljudje so bili vajeni štediti in mnogim je je nabral za stara leta lep kupček. Dokler seveda po končani prvi vojni vse ti kupčki niso skopneli kakor pomladanski sneg.

Če bi takrat ponujali kmetu kakšno starostno podporo, bi gotovo vsak kmet odgovoril: „Kaj, jaz naj bi na stara leta živel od miloščine? Nikdar!“ — Njegov ponos bi mu namreč tega nikdar ne dovolil, imel bi to za nekaj poniževalnega. Na stara leta je skrbel zanj sin in le redki so bili slučajji, da se je moral kdo pritoževati nad „ta mladimi“.

In danes? Ali kmet res potrebuje podporo? Še danes skoraj ni slučajja, da bi kmet padel v breme občini ali državi. Še drugo vprašanje je: ali bo kmet dobil na stara leta nazaj to, kar je v teku let vplačeval? Nikdar in nikoli! Verjetno so gotovi krogi in tudi država zainteresirani nad tem zavarovanjem, ker bi spet spravili nekaj študiranih ljudi „pod streho“, ki bi udobno živeli od kmečkih žuljev. Poglejmo po naših hribovskih kmetijah in bomo videli, da že danes tam zaradi velikih socialnih dajatev ni mogoče imeti tujih ljudi pri hiši za delo. Kmet z domačo družino dela in obdeluje, kolikor pač more, četudi pri tem višina pridelkov pada. Da bi pa moral kmet še za sebe plačevati, kje bo pa jemal, ko pa ni nikjer dohodkov?

Kmet ne bi mogel vedno pravočasno plačati predpisanih prispevkov, pojavil bi se eksekutor in ta — kakor vemo — nima usmiljenja, pa če bi šla tudi krava od hiše. Takrat bi pač kmet preklinjal to „dobroto“ zavarovanja. Starostno zavarovanje bi za marsikoga pomenilo nezno breme.

Kdor vzgaja svojega naslednika na kmetiji tako, da bo ta znal spoštovati in se ravnati po desetih božjih zapovedih, bo ta znal spoštovati tudi četrto božjo zapoved. Če bo potem dobil še dekle iz poštene krščanske hiše — in to je še posebno važno — mu pač ne bo treba biti v skrbeh za stare dni. Oni pa, kateremu je imetje vse in kateri pozna le sebe in ki morda svojim ljudem niti nedeljskega počitka ne privošči, ta mora biti prepričan, da se bo te boleznih nalezal tudi njegov sin in to navadno še v povečani meri. Ta se pa nato res ne bo nekoč ustra-

NOVO SREDSTVO ZA ČIŠČENJE KOVIN

Londonska tvrdka Silvercrown Ltd. je nedavno začela izdelovati novo čistilno sredstvo, ki odstranjuje mazivo s kovin, ne da bi bilo za to potrebno segrevanje. Gre za emulzijo posebne vrste, v katero pomočijo kovinske dele za nekaj minut, dokler njene kemične primesi ne prodrejo temeljito skozi plast masti. Nato splaknejo kovinske dele z vodo, ki se spoji z maščobo in jo tako odstrani. „Solvenol“, kot imenujejo to novo čistilno sredstvo, ni niti vnetljiv niti strupen in nima nobenega kemičnega vpliva na kovine, s katerimi pride v dotik.

Poleg tega pa je tudi zelo cenen. Ker se maščoba, ki je na kovinskih delih, ne raztopi v Solvenolu, ampak jo odstranjuje splakovanje z vodo, služi raztopina lahko za mnogokratno uporabo. Suhe kovinske dele je treba namakati od 5 do 15 minut. Pri večjih strojih pa drgnejo ali škropijo posamezne dele s Solvenolom in jih nato izplaknejo z vodo.

Solvenol je idealno sredstvo za čiščenje vseh vrst kovin od jekla do aluminija pred kromiranjem, barvanjem ali emajliranjem.

šil potisniti tudi svojega očeta čez hišni prag.

Proti prostovoljnemu zavarovanju nimam nič. Kdor more in kdor misli, da bo nekoč res potreboval, naj plačuje. Nikakor pa ne morem odobravati prisilnega starostnega zavarovanja za vse.

Priznam, za kmečke delavce je tako zavarovanje res potrebno in pravilno in nikdo ne sme in ne more biti proti. Saj si danes delavec ne more toliko prištediti, da pri tej nestalnosti denarne vrednosti še kaj imel za stara leta. Zavarovanje je pri delavcih potrebno, da more res bolj brez skrbi gledati v bodočnost. Kmetje pa tega zavarovanja ne potrebujemo, dokler smo svobodni na svoji zemlji.

Vsak, kdor ima tuje delavce, že ve, koliko ti stanejo, večkrat tudi desetkratni in še večkratni znesek zemljiškega davka. Če bi vsaka občina za sebe pobirala prispevke za delavsko zavarovanje za svoj okoliš in bi nato tudi sama izplačevala starostno rento, bi bilo verjetno celo uradovanje veliko ceneje in bi tudi zato prispevki bili veliko manjši, ko bi bil izključen dragi upravni aparat.

Toliko za danes v odgovor na Vaš poziv v „Tedniku“.

Hribovski kmet iz okolice Pliberka.

Dopis z dežele

Določili so za kmetijske pridelke nove cene, češ bo saj kmet imel tudi isto kot industrija ali delavec.

Najpreje mleko: Skoraj vedno je imelo mleko isto ceno kot steklenica piva, navadno še malo več; in danes? Tu v okolici jezera, smo prodajali pred časom „Führerja“ Hitlerja mleko za 40 g, za kar si kupil pol metra polana za žensko obleko. To bi bil še boljši primer, ker moram dati zdaj kar 10 litrov za isto količino polana. Ali je mleko slabše oz. polan boljši? Pa naj računajo tako ali tako, najbolje ve kmet, kako je. Tega pa stane mleko za lastno potrebo S 2.50. Kako naj ga prodaja torej za 1 šiling in še mnogo manj. Saj so ves čas, ko je bila cena 1 šil. dobili kmetje izplačano samo od 70 do 87 g — ker ni imelo mleko dovolj maščobe.

Tako se je zgodilo, da so kmetje mlečne krave oddali in si nabavili junce, ni treba toliko dela, so na paši in jeseni jih oddaš mesarju, pa imaš brez dela mnogo več kot od krave, ki si jo moral skrbno negovati, po trikrat na dan molziti, za kar vse skoraj ne dobiš človeka, da bi to opravljal.

Drugod in to po večini saj tam, kjer imajo še kake lastne ljudi, so se vrgli na svinjerejo. Namesto da bi kupovali drago ribjo moko, dajo posneto mleko in svinje se redijo naravno in še kako in so bolj odporne proti boleznim kot če se hranijo z raznimi več ali manj umetnimi krmili.

Brez zamere, toda tega ne bodo več dokazali papirnati ukazi in ne pozivi, da v mestu rabijo mleko. Kako hoče delati kmet samo iz idealizma, ko pa delavec, ko ga dobiš v soboto za kako malo po-

Letos bo celovška razstava prvič prirejena pod imenom: I. koroška deželna razstava. S tem preimenovanjem so hoteli prireditelji pokazati tudi v nazivu to, kar je razstava v resnici že bila: prikaz in pregled celotnega koroškega gospodarstva in pa tudi gospodarstva onih avstrijskih in zamejskih dežel, s katerimi je koroško gospodarstvo v najožjih stikih.

Koroška deželna razstava naj bi pokazala sedanje in pravo stanje trgovine, obrti, industrije, kmetijstva in gozdarstva na Koroškem. Tako bo ta razstava letos že skoraj nekak celovški gospodarski sejem, da ne rečemo „velesejem“. Ta sejem pa bo tudi pokazal, da je ravno koroško gospodarstvo v veliki meri poklicano, da vzpostavi čim ožje stike z obema sosednjima deželama, z Jugoslavijo in z Italijo, prav posebej pa še s Trstom, ki je najnpravnije koroško pristanišče.

Tudi za letošnjo razstavo, ki bo trajala od 9. do 19. avgusta, še ni bilo mogoče dobiti na razpolago lastnih razstavnih prostorov in tako bo tudi letošnja razstava razmeščena še v poslopih Hasnerjeve šole, trgovske akademije in gimnazije. Vse ceste do razstavnih poslopij so letos lepo uredili, da se obiskovalcem ne bo treba pritoževati zaradi prahu.

Prijavljeno je 280 razstavljalcev, med

temi 39 z Dunaja, 20 iz Italije in 6 iz Jugoslavije, pa tudi iz Švice. Poleg prostorov v šolskih poslopih je prirejen še zunaj poslopij prostor v izmeri nad 13.000 m² za razstavo industrijskih in obrtnih izdelkov.

Obiskovalci bodo mogli na razstavi videti vse, začeni od industrijskih izdelkov težke industrije, pa preko izdelkov pohištva in tekstilne industrije do najpreznejših optičnih in elektrotehničnih aparatov. Kmetijska zbornica bo v posebni razstavi poizkušala pokazati, kaj je kmetu najbolj potrebno.

Za obiskovalce, ki se bodo hoteli po napornem ogledovanju razstave še okrepčati in porazveseliti, bo nudil veselični prostor mnogo zanimivosti in tudi prijatelji piva ter dobre vinske kapljice ne bodo razočarani.

V zvezi z razstavo bo letos prvič večja razstava mode in pa mednarodna razstava psov, končno pa bodo oni, ki so rojeni pod srečno zvezdo, mogli poizkusiti še srečo na tomboli.

Vstopnina za razstavo je letos 4 šil., za veselični prostor pa 1 šil., na poštini avtobusih je za obiskovalce razstave znižana vožnja za 50%, na železnicah pa za 25%.

Ob tej priliki si bo približno 70 kmetijskih strokovnjakov iz vseh koncev sveta ogledalo kmetije po Združenih državah, kjer je po zadnjem statističnem izkazu ameriškega kmetijskega ministrstva 70% obdelovalcev zemlje tudi lastnikov zemlje.

ZA OLAJŠANJE DELA GOSPODINJAM

Ing. Lamb je človek, ki razume težave ubogih gospodinj, ki morajo kuhati velikim družinam. Ugotovil je, da je mešanje testa za pecivo z žlico težavno in nepotrebno delo. Zato je izumil stroj „Lamix“, ki opravi dober del dela, ki ga opravlja kuharica vsak dan.

Stroj „Lamix“ je močan električni motorček, običajne vrste, ki ga lahko priključijo na istosmerni ali izmenični tok. Pri „Lamixu“ so razni premični deli iz nerjavečega jekla, kar olajša čiščenje.

Najvažnejša lastnost „Lamixa“ pa je, da ga lahko uporabijo za različno vrsto del, ki so potrebna za pripravo peciva ali drugega testa. Ta stroj pa ne uporabljajo samo za stepanje in mešanje. Rabijo ga tudi za lupljenje krompirja, pasiranje zelenjave, izdelovanje klobas, mletje mesa, stepanje jajc in ožemanje sadja.

SONISKOP — MERJENJE TRDNOSTI CEST

Komisija za hidroelektrarne je začela uporabljati elektronsko napravo za preizkušanje trdnosti in gostote jezov, obočkov, cest in podobnega. Z novo napravo, ki se imenuje soniskop, lahko preizkušajo trdnost in gostoto gmošte in ugotovijo pomanjkljivosti materiala, ne da bi ga bilo treba razbiti.

Soniskop, ki tehta 25 kg, obstoja iz osrednje kontrolne naprave, ki je zvezana s kablji s sprejemnikom in oddajnikom. Kontrolna naprava meri čas, ki ga potrebuje ultrazvočni val za prehod skozi določeni gost predmet.

Ko sta znana čas in debelost predmeta, se lahko izračuna hitrost pota. Hitrost vala prikazuje trdnost materiala, večje razpoke ali napake. Hitrost od 4.300 do 5.300 m čevljev na sekundo pomeni, da je material dober, hitrost pod 3.300 m čevljev na sekundo pa, da je material verjetno v slabem stanju.

RASTLINSKA PLAZMA

Na univerzi Maquette so ob sodelovanju dra. Harry Ihriga od „Allis-Chalmers Company“ pridobili iz rastline „abelmoschus esculentus Linn“, ki raste v velikih množinah na jugu Združenih držav, izvleček, ki v solni raztopini odlično nadomešča krvno plazmo. Na živalih napravljene poskusi so dali več kot zadovoljive uspehe; sedaj skušajo dobiti bolj čist izvleček, ki bi ga lahko uporabili tudi pri človeku. Raziskovalci so odstopili univerzi vse pravice iz odkritja, češ da iznajdba, ki je za vse človeštvo največje važnosti, ne more biti last samo nekaj ljudi.

GOSPODARSKE VESTI

NOVE ODKUPNE CENE ZA ŽITO V JUGOSLAVIJI

Zvezna vlada je odredila nove odkupne cene za belo žito, ki ga morajo kmetje še obvezno oddajati. Nove odkupne cene so (za 100 kg franko vagon ali skladišče nakupovalca):

Pšenica: 700 dinarjev v denarju in 700 din v bonih (s pravico do nakupa industrijskega blaga s 65%-nim popustom).

Rž in soržica: 620 din v denarju in 620 v bonih.

Ječmen: 600 dinarjev v denarju in 600 din v bonih.

Oves: 630 din v denarju in 630 din v bonih.

Cene so povišane v primeri z lanskimi odkupnimi cenami za približno 70%. Kmečke delovne zadrage pa dobijo poleg omenjene cene še 50% v bonih.

V zvezi z gornjimi cenami pripominjamo, da je vrednost dinarja: V mednarodnem prometu je 20 dinarjev vrednih

en šiling, uradno pa je določen menjalni tečaj v Jugoslaviji 1.92 = 1 šil. — Vrednost 100 kg pšenice predstavlja vrednost 2.000 dinarjev (700 din v denarju in 700 din v bonih = 1300 din), kar predstavlja po mednarodnem tečaju vrednost 100 šilingov.

MEDNARODNA KMETIJSKA KONFERENCA

Ameriška Uprava za tehnično sodelovanje v Washingtonu je objavila, da se bodo v oktobru sestali voditelji kmetijskih strokovnjakov in najuglednejši kmetijski strokovnjaki iz 50 držav in sicer na vseučilišni fakulteti za kmetijstvo v zvezni državi Wisconsin, kjer se bodo posvetovali o najboljšem načinu rešitve kmetijskih vprašanj njihovih dežel.

Strokovnjaki ne bodo na tem sestanku razpravljali le o izboljšanju obdelovanja in izkoriščanja zemlje, marveč tudi o socialnih vprašanjih, ki zadevajo kmetovalce in poljske delavce.

Ob priliki „Beljaške razstave“ smo odprli nove prodajalne prostore!**PRI NAS DOBITE:**

Rjuhe 150 cm šir.	— — — S	28.—
Prevlake za odeje 160 cm	— — — S	29.—
Damast rožnat 120 cm	— — — S	30.—
Atlas gradl 120 cm	— — — S	26.50
Posteljno blago, rožnato, v pristinih barvah 120 cm šir.	— — — S	25.—
Posteljno blago, rožnato, v pristinih barvah 130 cm	— — — S	25.—
Satin za odeje 140 cm širok, v rdeči, fraise, modri in zlati barvi	— — — S	26.—
Cloth 140 cm šir., črn, siv in rjav	— — — S	26.—
Damast-namizni prtji 140 cm širine meter	— — — S	33.—

Prtiči, ki se prilagajo namiznemu prtu, meter	— — — S	15.20
Brisače, meter	S 14.—, 11.—, 10.—,	9.50
Chiffon 80 cm širok, meter	S 14.—, 13.50, 12.50, 12.—	
Surova tkanina 86 cm šir.	— — — S	7.50
Blago za srajce, enobarvno „Indanthren“ 80 cm šir.	— — — S	14.—
Blago za srajce, črtasto 80 cm šir.	S 15.—	
Blago za perilo, belo 80 cm	— — — S	16.—
Blago za delovne obleke, modro in		

sivo 80 cm	— — — S	18.—
„VISTRA“ BLAGO za poletne obleke in dečve v največji izbiri 80 cm šir.	S 15.—, 14.—,	15.—
Blago za zavese 120 cm šir. v lepih vzorcih	— — — S	27.50
Turške naglavne rute v različnih barvah, komad	— — — S	13.—
Pralne naglavne rute v svetlih in temnih vzorcih, komad	— — — S	9.50
Cloth odeje z najboljšo belo vato, na roko šivane	— — — S	225.—

Oglejte si naše ugodne cene pri najboljši kakovosti! Naše izložbe je vredno si ogledati!

Tiger odeje še vedno po izredni ceni — — — — — S 39.—

Poleg tega dobite pri nas VOLNENO BLAGO za plašče, moške in ženske obleke, svilo vseh vrst, moška, damska in otroška oblačila, perilo, pletenine in trikotaje, dežne plašče in dežnike ter sončnike po najrazličnejših cenah.

Pošiljamo tudi po pošti! Ako ne morete priti, pišite nam!

Trgovska hiša **Formanek** BELJAK - VILLACH, Rathausgasse 6, Karlgasse 3

„Die reinste Zigeunersprache“

Vozil sem se z avtobusom. To ni bilo tedaj, ko je vladal Hitler, marveč zdaj pred kratkim. Govorili smo slovensko. Hitler oz. njegovi ljudje so sicer prepovedali v avtobusu, na železnici, v trgovini, sploh v javnosti slovensko govoriti. Hitler je posnemal Pruse. Poljaki pod Prusi (to je do l. 1918) na Poznanjskem in v Šleziji na vlaku tudi niso smeli poljsko govoriti. Te pruske metode je vpeljal Hitler tudi pri nas. Doma, v hlevu, si še smel slovensko govoriti, a v javnosti ne več. Celó iz cerkev so pregnali slovensčino.

Skušnja nas je prepričala, da moremo vsakemu priporočati znano

FOTO-TVTRDKO Tollinger

ki v najkrajšem času in prvovrstno izdeluje vsa naročila

Celovec - Klagenfurt Alter Platz 31

A ti Hitlerjevi časi, so, hvala Bogu, minuli, in tako smo v avtobusu med seboj slovensko govorili. Pa zaslišim za seboj ženski glas (v nemščini): „Ti govoriš vindiš.“ In odgovarja mu moški glas: „Dà, in celo v šoli se morajo otroci vindišarsko učiti! Die reinste Zigeunersprache! Das brauchen wir net!“

To je čisto staro hitlerjansko mišljenje. Slovenščina je preziranja in zaničevanja vreden jezik. Ciganski jezik. Ta jezik je treba odpraviti, ga iztrebiti. Zlasti v javnosti nima ničesar iskati.

Mi pa vemo dobro: jezik spada k osebnosti. Govoriti v svojem jeziku je naravna pravica. Nihče nima pravice prepovedovati nam, da se poslužujemo svojega jezika doma in v javnosti.

Izdelovanje okvirjev
trgovina z umetninami
HANS TREFFER
Celovec - Klagenfurt
Burggasse 8, Telefon 30-54

Slovenski jezik — ciganski jezik! Ne vem, kakšen je ciganski jezik. A povedali so nam in tudi „Naš tednik“ je pisal o tem, da je naš slovenski jezik lep in blagoglasen. „Naš tednik“ je pisal, kako je Svicar gosp. Mynder govoril o slov. jeziku, ki da je „tako mehke, tako sladke, tako zvočne, tako bogate na samoglasnikih.“

Slovenski jezik je lep, ni nikak ciganski jezik, je od Boga dan dar, in mi se ga mislimo posluževati še naprej doma in v javnosti!

IZREDNA PONUDBA

Nylon nogavice

fino pletene 15 d/60 gg S 35-30

Damske svilene hlačke

S 15-40

Damski volneni pulaveriji

v pastelnih barvah S 87-75

Moške svil. pala-seajce

S 45.—

Grüner

Celovec - Klagenfurt, Burggasse

GLAVNO RAVNATELJSTVO „SIRIUS-GRÜNBACH“-AG, WIEN, javlja žalostno vest, da je v nedeljo, dne 29. julija 1951, njen dolgoletni

TRGOVSKI RAVNATELJ, gospod

Max Ott

umrl po dolgotrajni bolezni.

Pred kratkim je praznoval svoj 25-letni jubilej službe. Njega, ki je bil vsem vzgled izpolnjevanja dolžnosti in si je pridobil veliko priznanje s svojim velikim znanjem in zmožnostmi, bomo ohranili v trajnem častnem spominu.

Težko prizadetim preostalim izrekamo globoko sožalje. Slovesen pogreb dragega pokojnika bo v torek, dne 31. julija ob 16. uri na domačem pokopališču v Škocijanu.

Wien-Dunaj, dne 30. julija 1951.

Die Generaldirektion der »Sirius-Grünbach« AG, WIEN

Janez Trdina:

Gospodična na Gorjancih

Mehovski grad je bil največji in najvišji v deželi. Grajski gospod je peljal gospo k oknu in rekel: „Veseli se! Vse, kar odtod pregledaš, je tvoje.“

Gospa veli: „Vem, da je moje, ali veselim se ne. Molila sem doma, hodila sem po božjih potih, ali Bog ni uslišal najine želje in nama ni podaril ne sina ne hčere. Jaz sem se postarala in nekaj mi pravi, da bom ozdravela.“

Gospa se je ulegla in ležala sedem let in sedem mesecev. Veliko zdravnikov jo je zdravilo, ali ozdraviti je niso mogli. Gospa pogleda skozi okno in veli: „Nekaj mi pravi, da bom ozdravela, če se sprehodim po Gorjancih.“

Gospod ji žalosten odgovori: „Kako se boš sprehajala po Gorjancih, ko ne moreš ne s postelje iti ne se obrniti na postelji.“

V grad je prišel star, garjav berač. Hlapeci zakriče: „Poberi se, da ne bodo garij dobili naša bolna gospa!“ Gospa pa se oglasi: „Ne gonite reveža od praga! Berači so božji prijatelji. Dajte mu vina in pečenke in pripravite mu gosposko posteljo.“ Berač se naje, napije in odpočije. Prelepo se zahvali dobri gospej in veli: „Nate za povračilo gorjanski koren, ki je rasel sedemdeset sežnjev pod zemljo. Komur je umreti, živi od njega še tri dni. Komur je bolovati, se čuti tri dni okrepčanega. Koren vam bo dal moč, da se sprehodite po Gorjancih.“

Gospa poskusi koren, skoči na noge in gre v Gorjance. Pride do studenca in zajme vode. Kupica se počrni. Gospa izlije vodo in gre dalje. Pride do drugega studenca in zajme vode. Kupica se zakrvavi. Gospa izlije vodo in gre dalje. Pride do tretjega studenca in zajme vode. Kupica se zasveti in zacvete. Naredi se na njej rdeč nagelj in lilija. Gospa pije in pijača se ji zdi slajša od medu in malvazije. Popije prvo kupico in ljubo zdravje se ji povrne. Popije drugo kupico in stara moč ji pride nazaj. Popije tretjo kupico in začuti se mlado, kakor je bila takrat, ko je šla z gospodom k poroki. Kupico položi v zeleno travo, si zaviha rokave in si umije roke in obraz. Roke se ji pobelijo kakor sneg, lica ji žare kakor poljski mak, dobila je nazaj vse lepote svoje mladosti. Skakljuje in prepeva je odhitela proti domu.

Gospod je stal pri vratih in vprašal

služabnice: „Kdo je krasna gospodična, ki se bliža mojemu gradu?“

Gospa je čula te besede, se ga oklenila in rekla: „Ne glej me tako čudno, saj sem tvoja gospa! Ozdravila me je naša gorjanska voda. Nekaj pa mi pravi, da nama bo podaril Bog tudi sinov in hčera.“

Gospod od veselja ni vedel, kaj bi počel. Napravil je veliko gostijo in povabil nanjo vse kmete svoje graščine. Jeli in pili so tako dolgo, da so nekateri še sedaj siti in pijani. Zaradi te čudovite prigodbe pa se imenuje tisti studenc na Gorjancih do današnjega dne gospodična.

RADIJSKE TELEFONSKE ZVEZE NA MEDNAROD. LETALSKIH PROGAH

Razvoj znanosti ne pozna zastoja. Tehnične iznajdbe, ki so se včasih zdele čudovite, se morajo danes umikati še čudovitejšim. Tako je na primer ena največjih ameriških letalskih družb „Pan-American World Airways“ nedavno dokončala zamenjavo svojega letalskega radijskega brzojavnega sistema z radijskim telefonskim sistemom. Novi sistem omogoča pilotom, da med poletu na mednarodnih zračnih progah neposredno govorijo s kopenskimi telefonskimi postajami. V okvir tega radijskega telefonskega sistema spada 32 visokofrekvenčnih postaj, ki so razmeščene po vsem svetu in tvorijo verigo, ki je dolga 31.499 km.

Da v katerem koli trenutku in iz katere koli točke letalske proge zagotovijo radijski telefonski stik s kopenskimi postojami, imajo piloti posebne zemljevide, s pomočjo katerih lahko takoj ugotovijo, katero frekvenco morajo uporabiti. Če uporabljajo razne oddajne frekvence, je pilot lahko v nepretrganem stiku z najmanj eno postajo.

Ameriške letalske družbe že dolgo uporabljajo radijski telefonski sistem na ozemlju Združenih držav. Na mednarodnih progah pa so ga začeli prvič uporabljati leta 1943, ko ga je družba „Pan-American World Airways“ uvedla na progi Združene države—Kuba. Po dveh letih so ga razširili na oporišča Srednje in Južne Amerike ter Alaske in pozneje so namestili dodatne radijske naprave v Združenih državah, Evropi, na Pacifiških otokih in v Aziji.

† Dr. Ivo Česnik

Dne 19. julija je v Bogu zaspal veliki trpin in plodovit slovenski pisatelj, odvetnik dr. Ivo Česnik. V predvojnih in v medvojnih letih so naši listi priobčevali vse polno njegovih črtic, povesti in drugega drobnega blaga. Znan je bil pisatelj po svojih črticah tudi na Koroškem, ker je njegove črtice prinašala „Koroška Kronika“ in pozneje tudi „Naš tednik“.

Dr. Česnik je bil rojen pred približno 60 leti v Sanaboru na Vipavskem, gimnazijo je dovršil v Ljubljani, pravo na Dunaju. Nato je bil advokat v Gorici, pozneje v Novem mestu in nato v Ljubljani, od koder je odšel leta 1945 pred poplavo komunizma s svojo družino na Koroško.

S pomočjo organizacije IRO so se preselili sin in dve hčerki v Združene države, dr. Česnik sam s soprogo pa v švicarsko mesto Flüelen, kjer ga je dohitela smrt.

Pokojnemu naj sveti večna luč v boljši domovini, preostalim pa izražamo iskreno sožalje.

Smrt med slovenskimi duhovniki

V lavantinski škofiji so umrli zadnje tedne trije poznani duhovniki. V Mariboru sta umrla stolni župnik Umek in kanonik Žagar, pri Sv. Lenartu v Slov. goricah pa dekan Sinko.

V Gradesu na Koroškem je umrl dne 27. julija bivši župnik pri Devici Mariji v Polju in dekan ljubljanske okolice Ivan Kete.

V Milwaukee v Združenih državah je umrl dne 20. julija msgr. France Gabrovšek, bivši tajnik Slovenske ljudske stranke v Ljubljani in pozneje načelstveni ravnatelj Zdržne zveze v Ljubljani. Pred nemškim napadom na Jugoslavijo je prve dni aprila 1941 odšel v inozemstvo, v Palestino, v Egipt, v Anglijo in pozneje v Združene države. Tam je pred štirimi leti prevzel župnijo sv. Janeza Ev. v Milwaukee, kjer živi mnogo Slovencev.

Vsem bodi dobri Bog obilni plačnik za njihova dela med nami!

Domača in inozemska bogata zaloga pnevmatik in gumijastih dušnic (Schläuche)

Avto hiša Kaposi & Co.

Celovec-Klagenfurt
Villacher Straße 51
Telefon 18-32

Ljubi domači kraj

Posvečeno

Hanziju Karničar-ju, p. d. Varh-u na Obirskem

Ljub' domači kraj, vselej bom te ljubil!
Saj je zibelka tu meni enkrat tekla,
saj nikol' ne bom te zgubil,
ker ljubezen meni je iz jekla —

O mladosti raj, ubežna prva sreča!
Iz daljav zdaj tebe zvesti sin še gleda —
V duši je še luč goreča,
ki po domu hrepenenje da...

Enkrat tu mi naj zadnjič zvon zapoje,
da v domačem grobu bi mirno počival,
vse veselje, sreče moje
v hladni zemlji rad bi še užival...

Valentin Polanschegg

• **PLACH** vse vrste blaga v največji izbiri **PLACH** vse vrste blaga v največji izbiri **PLACH** •

Steht die Sonne im Zenith, mangelt es an Appetit. Suppen, Braten, Knödel, Soßen, bleiben deshalb ungenossen. Kuchen, Strudel mag der Magen auch an heißen Sommertagen. Prächtig ist der Appetit, hat man sie gebacken mit: **König BACKPULVER** mit den Bilderrezepten

3 prireditve o katerih se govori:

1. Warmuth-ova razstava 2. Teden kožuhovine 3. Teden svile

na beljaški razstavi v deški glavni šoli, dvorana 22 — 23

28. 7. — 5. 8. 1951 razstava in prodaja izredno cenenih krznenih plaščev v trgovini na Glavnem trgu (Hauptplatz)

28. 7. — 5. 8. 1951. Mnogo svilenih izdelkov (imprime) po izredno znižanih cenah

Trgovska hiša **Dietmar Warmuth & Co.** Beljak - Villach

Slavenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Oddaje vsak dan od 14.30 do 15.00, ob sobotah od 9.00 do 9.30, ob nedeljah od 7.15 do 7.45, v torek in četrtek tudi od 18.30 do 18.55. — Poročila: Vsak dan (razen sobote in nedelje.)

Nedelja, 5. VIII.: Verski govor — Pesmi in glasba.

Ponedeljek, 6. VIII.: Iz svet. literature.

Torek, 7. VIII.: Predavanje in petje. — Zvečer: Jezikovni paberki iz Koroške (studija dr. Rajka Ložarja o koroških narečjih).

Sreda, 8. VIII.: Gospodinja in gospodar.

Četrtek, 9. VIII.: Operne arije. — Zvečer: Slovenske pesmi.

Petek, 10. VIII.: Sodobna vprašanja.

Sobota, 11. VIII.: Iz slov. literature.

Nedelja, 12. VIII.: Verski govor — Jutrjanji koncert.

NEW-YORK

(val 19, 25, 31, 49, 251 in 379 m)

Oddaje vsak dan ob 18.—18.15 in od 19.30 do 19.45 (samo val 379).

LJUBLJANA val 327,1 202,1 in 212,4 m
Oddaje vsak dan od 5.—7., od 12.—16. in od 18.—24. ure, ob nedeljah od 6.30.—24. ure. Gospodinjski nasveti v torek ob 6.15 in ob 13.30. — Kmetijski nasveti v nedeljo ob 16.50. — Kulturni pregled v četrtek ob 14.15. — Zanimivosti iz zdravstva in narode v sredo ob 19.40 in petek ob 14.15. — Prireditelji slovenskih narodnih pesmi v petek ob 18.00.

„INSECTA“
Zarnica za plinsko izhlapevanje avstr. in nemški patent uniči vsak mrčes. kakor muhe, molje, stenice itd. šil. 36-80
Glavno zastopstvo za Koroško
FRITZ SCHMIDT
Celovec - Klagenfurt, Lidmanskyygasse 29

KINO
Celovec - Klagenfurt
STADTTHEATER
Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Od 5.—6. VIII.: »Zwischen Elf und Mitternacht«

PRECHTL
Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Do 2. VIII.: »Staatsgeheimnis«
Od 3. VIII.: »Goldener Käfig«

Beljak - Villach
BAHNHOFLICHTSPIELE
Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30, ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.
Od 3.—6. VIII.: »S.O.S. Feuer an Bord«
Od 7.—9. VIII.: »Santa-Fe«

Beri in širi
Naš tednik - Kronika

RADLMAYR
Beljak-Villach, Postgasse 3
Preproge, pregrinjala, blago za pohišstvo, posteljnina in namizni prli

STRELOVOD naročite pri strokovni tvrdki **ING. FRITZ CZERNOWSKY** Celovec - Klagenfurt, Pernhartgasse, Telefon 29-83

URADNE OBJAVE

Občinski urad Zihpolje
JAVNI RAZPIS

Občina Zihpolje — Maria Rain razpisuje za gradnjo Občinskega doma na Zihpoljah stavbeniška dela.

Ponudbene pogoje je mogoče dobiti proti plačilu odgovarjajočega zneska za stroške, od petka, dne 27. julija 1951 naprej pri referatu za gradnjo občinskih stavb v Celovcu, Mießtalerstraße 1, soba 211. Tam je tudi treba oddati ponudbe do 2. avgusta 1951. Javno odpiranje ponudb bo istega dne ob 9. uri.

Zupan.

Splošni invalidni zavarovalni zavod, poslovalnica v Grazu

OBJAVA

Po določilih 5. sporazuma o cenah in plačah so zvišane mesečno za 10% z veljavnostjo z dnem 16. julija 1951 rente iz invalidnega zavarovanja ter razen tega še prehranbene doklade k rentam za starostno preskrbo in k invalidnim rentam za S 125, k rentam vdov za S 80.—, in doklade za otroke za S 45.—.

Ker bodo zadevni zakoni objavljeni šele v septembru in novo izračunavanje vseh rent zahteva mnogo časa, bo Splošni invalidni zavarovalni zavod začasno izplačeval predumje na zvišane rente. Prvo tako izplačilo za čas od 16. julija do 30. septembra 1951 bo do 31. julija izročeno pošti. Zato je mogoče računati, da bodo upravičenci imeli zadevne zneske v rokah v prvih dneh avgusta.

Predjuni bodo nakazani v tehle izmerah: Starostni zavarovanci in invalidni rentniki: ako dobivajo celotno prehranbeno doklado — — — — — S 500.— ako dobivajo znižano prehranbeno doklado — — — — — S 200.— ako ne dobivajo prehranbene doklade — — — — — S 60.—

Rentnice-vdove: ako dobivajo celotno prehranbeno doklado — — — — — S 200.— ako dobivajo znižano prehranbeno doklado — — — — — S 125.— ako ne dobivajo prehranbene doklade — — — — — S 25.—

Sirote-rentniki: Deset odstotno zvišanje rent bo doseženo v pavšalnem znesku po S 8.— mesečno. One sirote, ki dobivajo zvišano rento od 1. septembra 1951, bodo dobile predumje po S 12.— (16. julij do 31. avgusta 1951 = 1½ meseca), one pa, ki dobivajo zvišano rento od 1. oktobra 1951, pa bodo dobile po S 20 (16. julij do 30. septembra 1951 = 2½ meseca).

Zvišanje prispevkov za otroke bo urejeno z enkratnim doplačilom po S 67.50 za čas od 16. julija do 31. avgusta 1951. Novi prispevek za otroke znaša od 1. septembra 1951 po S 105.— na mesec.

Z nakazilom predumjev bo naša uprava izredno obremenjena z delom; zato nujno prosimo, da naj zaradi omogočenja rednega izplačila izostanejo vse prošnje in pritožbe zaradi izplačila zvišanih rent, v kolikor je to v zvezi z določili 5. sporazuma o plačah in cenah.

V Grazu, dne 24. julija 1951.
Direktor: LUKAN, I. r.

Deželno gradbeno ravnateljstvo v Celovcu
JAVNI RAZPIS

V okviru izgradnje koroškega cestnega omrežja razpisujemo sledeča dela:

Za polelje kupite najugodnejše v Irgovski hiši **HANS THOMASSER** • Beljak - Villach Widmann, 33

Schleppe pivo - tekoče hranivo!

1. Izvedba zemeljskih del na odseku »Sankt Pauler Straße« med krajema Framrach in St. Pavel v Labudski dolini.
2. Izvedba zemeljskih del na odseku »Tainach« (Tinje) na tinjski deželni cesti med krajema Tinje in Dule.
Pogoje za prvi in drugi razpis je mogoče dobiti med uradnimi urami od ponedeljka, dne 30. julija 1951 v uradu deželnega gradbenega ravnateljstva, odsek za ceste, v Celovcu, Sterneckstraße 15, soba 21, proti plačilu 20 šil. Gradbeni načrti so na vpogled.
Ponudbe za oboje razpisanih del bodo odprte v torek, dne 14. avgusta ob 10. uri v prostorih deželnega gradbenega ravnateljstva v Celovcu.

Lastne delavnice. Obiščite našo bogato zalogo, izplača se že en sam obisk.
MÖBELHAUS
Villach, Beljak, Italienerstraße 1 (pri Autobahnhof)

Nakup in prodaja:
STAREGA ZELEZA
UPORABNEGA ZELEZA
KOVIN
KOSTI
STAREGA PAPIRJA
CUNJ
G. FRICK
CELOVEC-KLAGENFURT,
SALMSTRASSE 7 — Tel. 1486

Vse poljedelske stroje

kosilnice	mline
mlatilnice	za moko in zdrob
čistilnice za žito	grablje za
slamorenice	konjsko vprego
sadne sfiskalnice	izruvače
dizel motorje	za krompir
kakor tudi:	gnojnične črpalke
mlečne centrifuge	električne plotove
stroje za	za pašnike
surovo maslo	električne motorje
	i. t. d.

šivalne stroje nove in rabljene (rabljene že od S. 750.— naprej)
Bencinske motorje rabljene (generalno reparirane)
nudi najugodnejše:
MAX TRAUN
Pliberk-Bleiburg, Kumeschgasse 14
Zamenjam oziroma vzamem v račun tudi rabljene stroje bencinske in dizelne motorje.

Večje količine mehkega lesa za kurjavo
posekanega ali stoječega
KUJUJE STALNO TVRDKA
A. ABFALTER
KRIVA VRBA - Krumpendorf (na Vrbskem jezeru) — tel. 163

Jedilnice, spalnice in kuhinje, oblaženo pohištvo, otroški vozički, od navadne do naj-luksurioznejše izdelave.
Bombenscheine, ugodni obroki
J. Kulterer
MÖBELHAUS
Villach, Beljak, Italienerstraße 1 (pri Autobahnhof)

ZA HLADNE VEČERE
PULOVER IN JOPICA
originalni italijanski vzorci
Griner
Celovec - Klagenfurt, Burggasse

VELIKA RAZSTAVA KOLES IN RADIOAPARATOV
Truppe & Ermann
BELJAK, WIDMANNGASSE 20
je v meščanski šoli za fante soba 26

Oglejte si našo razstavo v obrtni šoli drugo nadstropje:
OBLAZINJENO POHIŠTVO,
PATENTIRANO POHIŠTVO
ZA DVOJNI NAMEN,
V RAZLIČNIH OBLIKAH.
RUDOLF POMAROLI
TAPEZIERER
BELJAK-VILLACH, Ringmauer-gasse 17

LETNE SRAJCE (svetle, stalne barve) v vseh modnih barvah . . . S 78.—
Pichler BELJAK-VILLACH
Bahnhofstraße 9
Kroj napravi moža!

Vaša športna oprema
je v športni hiši
„Davas“
(K. KUNTSCHITZ)
Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstr. 26, Tel. 22-49